

Un proces de divorț în lumea mondenă a Iașului anului 1819 și implicațiile sale basarabene

Silviu Văcaru

În lumea protipendadei din Iași mare va fi fost mirarea când marele vistiernic Iordache Rosetti anunța că fiul său Neculai se va căsători cu Ecaterina Ghica, fiica marelui logofăt Costache Ghica și a Mariei Cantacuzino. Era un mariaj între copiii unor familii extrem de bogate la acea vreme. Neculai era născut prin 1794¹, avea 17 ani, iar soția, văduva Ecaterina (Catinca) Ghica², era mai în vârstă cu nouă ani decât mirele³ și avea din prima căsătorie două fiice⁴. În toamna anului 1811 destinele celor doi s-au unit la fel și moșiile cu care fiecare era înzestrat⁵. Însoțirea celor doi a pornit promițător, Ecaterina fiind pe placul socrului cu care s-a înțeles la început foarte bine.

După cum bine este știut, în urma păcii de la București din mai 1812 teritoriul Moldovei din stânga Prutului trece în componența Imperiului Țarist ceea ce a făcut ca administrarea moșiilor din această zonă să devină anevoioasă. În aceste condiții, 12 octombrie 1812, Ecaterina, „după întâmplările politicești” au făcut un „iconomicos schimbu cu dum(nea) lui vist(iernicul) Iordachi Roset părintele și socrul meu”⁶ dând moșiile sale de zestre de peste Prut și primind la schimb mai multe sate din „partea dreaptă a Prutului, anume: Roznovul, Călimanii, Bârdeștii, Negriteștii la ținut(ul) Neamțului, Faraoanii la ținut(ul) Bacăului, a treia parte din toată Vrancea la Putna, Stăucenii, Bătrineștii, Onțenii, Mănăstireni, Tulburenii la Botoșani, Drujenii, Brăneștii, Feredeul i Cioara cu alte săliști la Hârlău, Armășenii la Vaslui, optzeci și șapte pogoane vie la Putna, casâli și crâșma din Eși”⁷. Mai departe în act se face următoarea mențiune: „acest schimbu nu are nici o ființă, nici putere, fiind numai pentru iconomii și scrisoare ce mi-au dat dum(nealui) vist(iernicul), socrul meu, de schimbu va fi purure fără lucrare ca o hârtii albă. Asămeni

1. Radu Rosetti, *Familia Rosetti*, vol. I, București, 1938, p. 121.

2. Primul soț a fost vornicul Costache Sturza (*Ibidem*, p. 122, nota 2).

3. Era născută în anul 1785.

4. ANI, Documente, 143/68.

5. Vezi izvodul de zestre dat de logofătul Iordache Ghica fiicei sale, Ecaterina, la căsătoria ei cu Nicolae Roset (*Ibidem*, Documente, 140/15).

6. *Ibidem*, Documente, 143/70.

7. *Ibidem*, Documente, 427/151.

și a mea cătră dum(nealui)”⁸. Așa cum documentul ne lasă să înțelegem Ecaterina făcea această tranzacție forțată de împrejurări. Ea dădea spre folosință și administrare socrului său moșiile de peste Prut, păstrându-și în continuare dreptul de stăpânire asupra lor.

Aici se cuvine să facem o scurtă paranteză, pentru a vedea cum a fost resimțit din punct de vedere economic impactul cedării unei mari părți din teritoriul Moldovei. Pentru aceasta vom face apel la un document din 2 octombrie 1812 prin care marii boieri se adresau domnului cerând ca el să facă demersurile necesare pentru scăderea obligațiilor datorate Porții⁹. Nu știm dacă acest document păstrat în copie neautenticată a ajuns vreodată la domnul Scarlat Calimah, dar îl prezentăm pentru ineditul informației. Prima motivare pentru scăderea birului era aceea că în ținuturile din stânga Prutului pământul este roditor, bun pentru agricultură, de aici strângându-se 120.000 de chile de grâu din cele 200.000 de chile câte trebuiau trimise la Istanbul¹⁰. Tot din teritoriile cedate se luau până la 40.000 de oi din cele 60.000 ce urmau a lua drumul pieței capitalei Imperiului Otoman. Însă „pentru că era tot un trup partea câmpului ace de piste Prut și mergând gelepii cu puterea ocârmuirii în câmpii de peste Prut și în Tartar le găsim pășunându-să și lua după rânduirea domniei din 10 sau din 15 una și împline suma”¹¹. Acum cu greu se mai puteau strânge 30 sau 40 de mii de oi de către mumbagii¹² turci prin riza-pazar¹³ deoarece cei însărcinați „cu strângerea de mumbae neputând trece gelepii¹⁴ a le găsi pe câmpii stăpânirii străine și cei proști țiitori de vite neavând câmpu aice, acolo unde vor merge la pășune nu se vor și supune în vremea străngerii și numai cu riza-pazar le vor scoate gelepii cu prețuri mulțumitoare”¹⁵. De asemenea, nu se mai puteau trimite cantitățile de unt, său sau piei de vite deoarece în teritoriile de peste Prut era „izvorul vitelor” din Moldova. Chiar și vitele din teritoriul rămas se duceau peste Prut „căci în partea aceasta rămasă suhaturi nu sunt decât numai pe câmpii Galaților, pe Fălciuu și câteva pe Tecuciu și pe Tutova”¹⁶. La rândul lor numărul slujitorilor și al birnicilor a scăzut cu o treime, ceea ce făcea ca boierii să resimtă din plin lipsa brațelor de muncă. O mare parte a slujitorilor care asigurau paza graniței pe Nistru au rămas în teritoriul cedat, urmând ca „pentru alcătuirea pazei marginii Prutului” să se dea din birnicii rămași în teritoriul dintre munte și Prut. Din cei 1.695.000 de lei care reprezentau birul Moldovei pe un an, 625.000 erau luați din Basarabia¹⁷. O altă scădere dramatică pentru finanțele statului era datorată de restrângerea numărului de persoane care trebuiau să plătească goștina, deseatina, vădrăritul și altele astfel de dări. Interesant este că paguba cămării era amplificată și de scăderea semnificativă a alișverișului obținut din vinderea boilor, vacilor și oilor de către negustorii care treceau peste hotar. La un calcul sumar se considera că în urma acestei activități se câștiga peste 3.000.000 de lei, cea mai mare sumă obținută din taxe de stat. Se vindeau aproximativ: 15.000 de boi de negoț cu 10 galbeni bucata, 15.000 de vaci cu 5 galbeni bucata și 5-6.000 de cai cu 15 galbeni bucata¹⁸. „De iznoavă acest alișveriș lipsăști acum din Moldova stăpânirii cât și vitele de negoț cu suhaturile lor și hergheliile toate

8. *Ibidem*.

9. *Ibidem*, Documete,143/69.

10. *Ibidem*, f. 1 v.

11. *Ibidem*, f. 2.

12. Comisari turci însărcinați cu cumpărarea grânelor și a oilor.

13. La prețul pieții.

14. Negustor turc care cumpăra oi din Țările Române și le vindea în Turcia.

15. *Ibidem*, f. 2.

16. *Ibidem*.

17. *Ibidem*,

18. *Ibidem*, f. 4.

peste Prut să hrăne din în vechime și în Bugeagul tătarăsc. Acum folosul acesta va fi pentru acele părți nefiind câmpie în părțile acestea ca să s(e) urmeză acest fel de alișveriş și pierzându-să izvorul neguțitorii s-au comoara țării cât folosul din vite de zalhana, sau din puțină zahare, s-au din viile ce sînt pi la unile locuri, este nesimțitoriu de a pute plăti și birul lăcuitorilor Moldovii și a fi și în fericită stare”¹⁹. Pentru compensarea pierderilor boierii divaniți cereau: „La nevrednicii și neputincioșii robi a preputernicii împărății nu încape a face arătare, iar la putere și îndurare a preputernicului Devlet este toată înlesnire a face și mângâiere și îndreptare Moldovii, care poate fi și cu lipire a parte rămasă a trii-patru ținuturi măcar din Țara Românească, fără a nu fi simțitoare nici la ace țară a Valahiei această dezlipire pentru că este Moldova după dezlipirea ținuturilor până în Prut, nu rămâne altă decât mai mică în numărul lăcuitorilor decât Craiova sau Valahia Mică în giumătate. Ce poate să facă un principat cu un venit a birului ce să alege de cinci sau șasă sute mii lei sau cu 50 sau 60 de lăcuitori a satelor ca să dea și bir și să rădice și împlinire de poronci împărătești. Când dar va fi milostivire a să lipi locul din hotarul Moldovei până în apa Ialomiții, atunci să poate socoti că Moldova dobândind câmpu și patru ținuturi adecă Râmnicu, Buzău, Săcuenii și Ialomița ce va pute număra ca o giumătate de Valahie și va răspunde dărilor și zaharelelor acele care mai înainte de pacea aceasta pentru râvna sa au răspuns și au dat la hrănitoare sa Împărății” sau măcar trii ținuturi a Țării Românești, Râmnicul, Buzău și Săcuieni să să adaogă și să să lipească la Moldavia ca dobândind o câmpie ce este în ținutul Râmnicului și o parte din Buzău să aibă moldovenii cei credincioși unde năzui²⁰ cu vitele, să aibă țara unde spori în suma zaharelei și de unde adăogi suma zaharelii pentru caban, cu adăogirea acestor trii ținuturi care acum sînt răsăpite și mai mult stricate, prin o bună chibzuire și ocărnuire viind cei strămutați la locurile lor și adăogându-să lăcuința pot să să facă ca 50.000 de familii precum era și mai înainte în vreme liniștirii și alcătuindu-să birul de la dânsii după trecire anilor iertării să socotește că să va împlini paguba Vistierii Moldovei cu dezlipire ținuturilor până la Prut, adecă 625.000 lei pentru Vistierie și 225.000 lei din banii răsurilor. [...] Această adăugire a ținuturilor Valahiei nesințitoare pentru mărimea ei cătră țara aceea nu va folosi numai cătră îndestularea birului Vistieriei și rusumaturilor domniei și ducerilor zaharelii, dar va fi o îndurare a preînălțaților stăpâni și cătră credincioșii Moldovei de a avea în vreme de nevoie unde năzui cu vitele lor la pășune, nefiind săliști de istov a merge cu vitele lor în hotară străine”²¹. Actul era semnat de Gherasim, episcopul Romanului, Meletie, episcopul de Huși, Costachi Ghica, logofăt, Iordachi Canta, logofăt, Costantin Balș, logofăt, Sandu Sturza, hatman, Grigori Sturza, vistiernic, Iordachi Roset, vistiernic, Lupu Balș, vornic, Dumitrachi Sturza, vornic, Manolachi Dimachi, vornic, Constantin Balș, vornic, Alecu Balș, vistiernic, Grigori Ghica, vornic, și Dimitrie Bogdan, vornic²².

Revenind la căsătoria celor doi, putem spune că la început a existat armonie, în primii cinci ani familia mărindu-se cu trei fete. Apoi, tânărul soț se pare că a avut o aventură de mai lungă durată²³ ceea ce a determinat-o pe Catinca să părăsească căminul conjugal și să plece la părinții ei, în Basarabia²⁴. Apoi „din pricina răcelii dragostei dintre amândoi

19. *Ibidem*.

20. Refugiu, scăpare.

21. *Ibidem*, f. 5-5 v.

22. *Ibidem*, f. 6.

23. *Ibidem*, Documente, 143/146.

24. Radu Rosetti, *op. cit.*, p. 122, nota 6.

agițându-să de la o vreme încoace o uriciune și neînvoire²⁵ au urmat mari neînțelegeri²⁶. Pentru împăcarea celor doi s-a făcut apel la rude, la cunoștințe și chiar la mitropolitul Veniamin Costache. Acesta, văzând că nu este nici un chip de împăcare a celor doi, la 4 august 1816, hotăra ca soții să stea pentru „o vremelnică trupească petrecere” departe unul de altul sub păvățuirea părinților. Termenul pentru împăcare era de patru ani. Câteva zile mai târziu, la 12 august, domnul Moldovei, Scarlat Alexandru Calimah, porunca fostului mare logofăt al Țării de Jos Dimitrie Sturza și hatmanului Răducanu Roset să încerce să-i împăce pe cei doi soți și, în același timp, îi numește epitropi ai celor trei fete minore. Domnul hotăra ca „venitul zăstriei nurorii dum(isale) i casăle din Ieși cu toate cele din lăuntru și giuvaerurile să să încredințezi la o a trie mână de epitropi ca din iratul acei zestri să s(e) sloboadă cheltuiala ce vor găsi cu cale dum(nea)lor rânduieții epitropi, atât dum(i)sale Catinca Ghica, nurorii dum(i)sale, cât și a creșterii nevrâșnicilor copii și prisosul să ste în păstrare(a) boierilor epitropi²⁷. Dacă nici după acel termen nu se împăcau, urma să li se aprobe divorțul. În acea perioadă de timp Ecaterina, împreună cu tatăl său și cu alte rude, au încercat să-l surprindă pe soț cu o altă femeie, dovedindu-i infidelitatea, și învinovățindu-l de părăsirea familiei. Acest lucru eșuând, se pare că l-a înfuriat și mai tare pe soț, care nu a mai acceptat nici un fel de discuții în privința unei posibile împăcări. Mitropolitul Moldovei a făcut „arătare cu di amăruntul de curgere a pricinii la Prefericitul Patriarh al Țarigradului cerând dezlegare de să cuvine a dezlega această nuntă pentru arătările urmate²⁸. Patriarhul, constatând că a ajuns la o asemenea măsură ura între dânșii încât este pericolul ca să nu urmeze și ceva mai rău, hotăra că se „cade a să dezlega nunta și că dumneaei să învinovățește pentru arătatele pasuri²⁹. La 14 martie 1819³⁰ începea procesul de separare a celor doi, care se încheia la 19 aprilie³¹, când s-a „urmat dezlegare cununiei acestor însoțiți bisăricești în putere a însuș(i) svintelor pravile precum adeverează însuș(i) cărțile despărțaniei, din let 1819 apr(ilie) 19, date la mâinile amânduror părților cu însuș(i) iscălitura duhovnicescului nostru părinte preosvințâia sa chirio chir Veniamin, mitropolitul țării, rămâind slobode ca niște streini amândoi părțile³².

În final „s-au alcătuit samă și socoteală ceea ce au avut a da și a lua amândoi părțile după care de s-ar fi și căzut a fi cu păgubire dum(neaie) Catinca Ghica, desfacere și răfuire aceasta fiind mai mult di parte sa pricina despărțirii lor”. Mai multe moșii rămâneau să fie administrate de Iordache Rosetti pentru creșterea celor „trei fiice nevârșnice născute de nora dumisale cu fiiul dumisale în vremea ce au fost însurați însărcinându-să cu a lor creștere, educațiune și căsătorie³³.

Catinca Ghica se pare că în primă instanță a fost mulțumită cu modul cum s-au împărțit bunurile după divorț. Astfel, la 9 mai 1819, ea afirma că: „acum după priimirea zăstriei

25. La 4 august 1816, mitropolitul Moldovei, Veniamin Costache, dădea soților patru ani de gândire pentru a se hotărâ dacă rămân împreună. În această perioadă cei doi nu trebuiau să stea la un loc (ANI, Documente, 143/78).

26. *Ibidem*.

27. *Ibidem*, Documente, 143/79.

28. *Ibidem*, Documente, 143/146.

29. *Ibidem*.

30. Radu Rosetti, *op. cit.*, p. 122, nota 6.

31. *Ibidem*.

32. ANI, Documente, 143/96; o copie a acestui act întărită de Judecătoria ținutului Iași, Secția I (*Buletin. Foaie Oficială*, anul XV, nr. 97, duminică, 7 decembrie 1847, p. 562, nr. 25).

33. La 25 aprilie 1819, domnul Moldovei, Scarlat Calimah, constatând că între cei doi nu mai era nici o cale de împăcare și temându-se ca între ei să nu se întâmple „vreo primejdie de viață”, era de acord cu divorțul (ANI, Documente, 143/96).

într-a me stăpânire de supt epitropie” recunoaște toate contractele de arendare a moșiilor făcute de epitropi și că nu le va modifica până la expirarea lor³⁴.

La 21 ianuarie 1823, pe când se afla la Chișinău, pentru că nora începuse să-l acuze pe Iordache Rosetti că nu i-a restituit toată zestrea, acesta dădea un înscris în care menționa că actul prin care se făcuse schimbul de moșii cu nora sa a fost unul forțat de împrejurările politice și că acel înscris nu trebuie luat în seamă³⁵.

Timp de aproape 15 ani „am fost răbdătoare pentru a-mi primi dreptul meu ce mi s-a cuvine de la dum(nealui) vist(iernicul) – spunea Ecaterina Ghica într-o jalbă adresată Mitropolitului Moldovei, la 18 ianuarie 1830 – și nici o îndestulare până acum nu mi-au făcut. Acum, în sfârșit, spre a duce ce mai sâmtitoare pentru mine lovire, vroiește de a tragi și pe copile la sâne, aducându-le de la Sankt Petersburg în Moldova³⁶. Se pare că dorința de a avea fetele lângă ea a determinat-o să pornească un lung proces cu socrul și fostul său soț. În aceeași plângere către înaltul ierarh, Ecaterina îi solicita să intervină și să-i transmită socrului și soțului solicitările sale pentru a nu începe un proces pe care nu și-l dorea. Ea cerea înapoierea veniturilor moșiilor din Basarabia pe un an și jumătate, atâta timp cât le-a administrat socrul său după momentul pronunțării divorțului și până la intrarea în posesia lor cu dobânda aferentă; 14.000 lei din vânzarea a două giuvaeruri, bani luați de Iordache Rosetti și nerestituiți, cu dobânda lor; 4.000 lei ce i-a avut la casa menzilului și au fost trași de socru, cu dobânda lor; banii pe 80 de stupi cu rodul lor ce au rămas în posesia vistiernicului; banii pentru o butcă adusă de la Viena cu doi telegari³⁷. Mitropolitul se face mesagerul Ecaterinei și trimite scrisoarea înaintată de ea lui Nicolae Rosetti. Acesta îi răspunde că acea scrisoare este „jicnitoare haracterului părintelui meu și al meu, dipărtată de toate bunele cuviințe” și că fosta soție îl învinovățește fără nicio dreptate³⁸. De aceea nu este de acord cu acuzele fostei soții, el având grijă de fiicele sale și de averea lor.

Neaflând înțelegere din partea foștilor soț și socru, Ecaterina, ca locuitoare a Basarabiei, supusă a Imperiului Țarist, se adresează lui Teodor Mircovici, plenipotențiarul Rusiei la Iași, pentru a i se face dreptate. Acesta trimite adrese către Mitropolie și Logofeție în care cere precizări referitoare la modul cum s-a făcut desfacerea căsătoriei și a zestrei foștilor soți. La 26 august 1830 mitropolitul Veniamin răspunde înaltului demnitar rus printr-o lungă scrisoare în care prezintă toate etapele procesului de divorț, dar și faptul că infidelitatea lui Nicolae Rosetti s-a dovedit mult mai târziu, când a adus-o acasă la el pe Marghiolița Ghica, „mătușa numitului, adecă țiind-o mai înainte prin cununie fratele maicii sale”³⁹. Conflictul în loc să se stingă ia o și mai mare amploare, Ecaterina făcând apel și la medierea generalului Pavel Kiseleff. Acesta din urmă trimite, la 31 octombrie 1830, către Logofeția Moldovei o adresă prin care cere un răspuns la solicitările Ecaterinei. Cercetând în arhivă și negăsind nici un act referitor la cele solicitate⁴⁰, marele logofăt

34. A se vedea și frumoasa iscălitură a Catincăi Ghica (*Ibidem*, Documente, 143/83).

35. *Ibidem*, Documente, 146/16.

36. În 1822 Nicolae Rosetti era înștiințat de Willanov, secretarul împărătesei mame, că s-a aprobat ca fiicele sale să fie crescute în pensionatul fetelor nobile, costul pe un an fiind de 1.100 de ruble de copilă (Radu Rosetti, *op. cit.*, p. 123, nota 20); despre educația fetelor la acest pension vorbește și Nicolae Rosetti Roznovanu într-o scrisoare adresată Mitropolitului Moldovei la 30 ianuarie 1830 (ANI, Documente, 143/145).

37. ANI, Documente, 146/20.

38. *Ibidem*, Documente, 143/145.

39. *Ibidem*, Documente, 143/146. Despre povestea legată de viața amoroasă a celor doi, vezi Radu Rosetti, *op. cit.*, p. 122, nota 8).

40. Documentele au fost distruse în incendiul din 19 iulie 1827 când a ars Palatul Domnesc unde se afla și arhiva Divanului.

Costache Cantacuzino⁴¹ se adresează agăi Manolachi Radovici, vechilul Ecaterinei Ghica, cerându-i actele pe care se bazează jalba înaintată lui Kiseleff. Singurele dovezi pe care le avea erau cele două hotărâri de divorț, a mitropolitului și a domnului, în care nu se spunea nimic de faptul că zestrea nu ar fi fost returnată integral⁴².

La rândul său, vechilul lui Nicolae Rosetti, într-un răspuns adresat lui Kiseleff, la 8 decembrie 1830, spune că de 11 ani de când s-au despărțit și de 14 ani „de la trupeasca lor despărțire ... dumneai Ecaterina Ghica nici un fel de pretenție vreodănaoară n-au pornit pâră acum”. Același avocat susține că „această de acum a dum(neaei) mișcare nefiind altă în ființa dum(neaei) decât numai o zădărnire și pricină de adăogire supărărilor aceștii familii”⁴³. Pentru a încerca să stingă conflictul Pavel Kiseleff, la 25 martie 1831, trimite către Divanul Domnesc o adresă în care cere să se judece acest caz potrivit „pravilelor și obiceiului pământului”⁴⁴. Membrii Divanului cerând punctul de vedere al Catinicăi Ghica aceasta motivează că timp de peste zece ani nu a cerut să i se facă dreptate în privința celor peste 8.500 de galbeni datorăți de fostul său soț deoarece familia ei în acea epocă a fost prigonită dovadă fiind „orgia compatrioților mei, iar mai ales Înaltpreosfinția sa părintele mitropolit că nu cred să nu fie știut tuturor că această nenorocită prigonire sprijinită prin forsul depotizmului de cătră domnul Calimah au pătruns de otrăvitoarele amărăciuni pe părintele meu păr l-au și mutat din viață”⁴⁵. De asemenea, Ecaterina arăta că ea nu știe „nici un așezământ pravilnicesc” care prin „paragrafurile pentru tăcere în curgere de 10 ani să osândească o femei a pierdi zăstrea ei și mai ales când întâmplările patriei mele adică acestea di la 1821⁴⁶ și epoha ocârmuirii domului Sturza în a căruia curgere am fost dipărtată din patria me”⁴⁷. În încheiere solicita Divanului să-i facă dreptate deoarece „domnii fiind aice ce de pe urmă enstanție nădejdea obijduitului cu giudecata vreunui domn era în rânduirea altuia sau în vreo prifacere a ocârmuirii de la care să poată câștiga vindecare obijduirii lui mai înainte făcută și întru aceasta slujesc drept dovadă nenumăratele pricini care de la un domn la altul și de la o vreme la alta deși sfârșită prin hotărâre(a) domnului cu păzirea formelor”⁴⁸ se găsesc din nou în judecată.

Întruniți în ședință membrii Divanului hotărâsc ca dosarul de judecată să fie înaintat marelui logofăt spre cercetare și astfel instanțele civile să dea o încheiere în acest caz⁴⁹.

În anul 1832 procesul ajunge pe rol la Judecătoria ținutului Iași. În urma protestului lui Nicolae Rosetti Roznovanu, care arată că pricina a fost închisă și nu ar mai trebui „supusă căutării”, logofătul de atunci al Dreptății, Costachi Conachi, la 8 ianuarie 1832, înștiința „vremelniceasca ocârmuire rusească” despre acest proces, precizând că este închis și că actele prezentate de Catinca Ghica nu dovedesc faptul că zestrea ei ar fi fost afectată⁵⁰. O nouă intervenție a lui Kiseleff se traduce în fapt prin judecarea documentelor din dosar de către jurisconsultul Flehtemaher. Acesta cercetând actele depuse de Catinca Ghica și hotărârea dată de logofătul Cantacuzino constată că acea carte din 1819 dată de Scarlat Calimah „esti alunicată din adivărata numire pentru că actul acela nu cuprinde vreo

41. ANI, Documente, 144/155, f. 3.

42. Răspunsul Logofetei este din 13 noiembrie 1830 (*Ibidem*, Documente, 143/149); vezi și *ibidem*, Documente, 146/21.

43. *Ibidem*, Documente, 143/150.

44. *Ibidem*, Documente, 146/23.

45. *Ibidem*, Documente, 146/25.

46. Când familia sa fugi în Basarabia.

47. ANI, Documente, 146/25

48. *Ibidem*.

49. *Ibidem*, Documente, 143/152.

50. *Ibidem*, Documente, 143/155, f. 4.

întăritură pe vreo hotărâre giudecătorească”⁵¹. Juristul face apoi o înșiruire de articole din Basilicale pentru fiecare punct al jalbelor înaintate de reclamantă, arătând în final că dacă în curgere de trei ani de la data „de când i s-au făcut cunoscut paguba”⁵² nu a făcut nici o žalbă, atunci pretențiile se sting. Un nou raport este trimis către Kiseleff, iar acesta retrimite Divanului cazul, urmând să hotărască cine are dreptate. Prima ședință de judecată are loc la 15 septembrie 1833, în prezența completului de șapte judecători, în care se hotărăște ca „vistiernicii rosetești să rămâie nesupărați” din partea Catinăi Ghica⁵³.

Procesul se încheia la 5 ianuarie 1836. Hotărârea definitivă a fost contestată de Consulatul rusesc din viciu de procedură, invocându-se faptul că la ședința finală nu a fost și dragomanul Împărăției. Contestația nu a fost luată în calcul și astfel se încheia un proces în care au fost implicate două familii bogate, care, în urma deslipirii Basarabiei de Moldova au optat să rămână fiecare în locurile natale, dar sub ocârmuire diferită.

1. 1811 decembrie

Cu mila lui Dumnezeu, izvod de zăstrea ci dăm preiubitei ficii noastre Ecaterina, cari o căsătorim după dumni(a)lui Nicolai Roset, fiul dumni(a)lui vel vist(iernic) Iordachi Roset, împreună cu părinteasca noastră blagoslovenie. 1811 dechemvrie

O icoană a Maicii Domnului care să le agiute întru toate		
Moșii		Venitul pe un an precum sînt vîndute acum în orîndă. Lei
Sat întreg Zăhăicanii	În ținutul Ieșii, la Ciuhur, alcătuit la un loc hotară, cari trec și pe ținutul Hotinului	11.000
Sat întreg Stângăcenii		
Sat întreg Stolnicenii		
Pol sat Hiliuții		
Pol sat Șofrincanii	Tot la ținutul Ieșii și iarăși la un loc alcătuită	3.200
Pol sat Poșujenii		
Sat întreg Bobuleștii	La ținutul Hârlăului. Iarăși într-un hotar, cari sînt vîndute cu doî mii lei pi an, dar fiind pricină cu vechiul cumpărător. Esti alt mușteriu	4.000
Sat întreg Rîngăuții		
Sat întreg Sărătenii	La ținutul Orheiului, iarăși la un loc alcătuite	4.500
Părți din Coropcenii cu sat		
Sat întreg Hâjdăenii		
Sat întreg Avrămenii		
Sat întreg Coromășleștii		

51. *Ibidem*, f. 4 v.

52. *Ibidem*, f. 5 v.

53. *Ibidem*, f. 8 v.

Sat întreg Perienii cu iaz și moară	Tot la ținutul Orheiului și iarăși la un loc alcătuită	2.000
Sat întreg Măzăreștii		
Pol sat Roșcanii		
Sat întreg Răzina	Tot la ținutul Orheiului, iarăși la un loc alcătuită	2.500
Sat întreg Tohnoae		
Moșie întreagă Medvica ce să numește Podu Lipcanilor	La ținutul Hotinului	16.800
Moșie întreagă Nebulavca, ce acum să numește Hlina		
Moșie întreagă Răsteul cu otacile lor		
Moșie întreagă Hlinoae		
Moșie Coșulenii		
Toate aceste moșii mai sus arătate după cuprindere(a) scrisorilor care le avem zăstre și cumpărături prin sultan mezat.		
Una sută sălașă țigani din cari 50 sălașă de vatră și 50 sălașă lăeși ci plătesc dajdie pe an		500
Treizăci și doi pogoane vii la Cruce, Muncel și Osoiu		44.500 Adecă patruzăci și patru mii cinci sute
O păreche casă în Ieși cu locul lor în mahalaoa Muntenimilor lângă casile fiului nostru Dumitrachi, ispravnic, cari costisăsc cu loc cu tot una sută mii lei.		
Giuvaeruri de patruzăci mii lei, însă:		
Un sagiac cu cremasturi de roza		
Un biet cu brilanturi		
Una părechi cercei de roza		
Una părechi paftale de brilant		
Un inel mari de roza		
Un ceasornic cu roza		
Argintăriile mai gios arătate, însă:		
24 părechi cuțite cu linguri i lingură mare și solniți		
2 părechi sfeșnice		
12 zarfuri		
12 păhară de vutcă		
6 scuteluri cu 12 linguriți		
2 afumători și stropitori		
Una butcă de modă cumpărată cu 180 galbeni		
Stra(i)e, așternuturi și pânzuri după osăbit izvod.		

Aceste le-am dat cu părinteasca noastră blagoslovenie, care să le stăpânească cu pace în veci, păzindu-să și la fiii și toți clironomii cei în urmă rămâind ca Dumnezeu să le mult. Iar pentru că venitul moșiilor aceștii zăstre esti acum precum în rostul banilor să arată și pentru siguranție lor, ce totdeauna urmează a noastre iscălituri. Apoi fiindcă fiica noastră Ecaterina să căsătorește acum de al doile și are doî copile cu cel întâiu soț al său vornic(ul) Costachi Sturza, aceste amândoî copile împreună cu dreaptă avere tatălui lor le luăm noi spre creștere și îngrijire lor întru toate.

Constantin logof(ăt); Marie Canta.

ANI, Documente, 140/15.

2. 1812 noiembrie 12

Fiindcă după întâmplările politicești s-au făcut iconomicos schimbu cu dum(nea)lui vist(iernicul) Iordachi Roset, părintele și socrul meu, scriindu-să și iscălindu-să doai scrisori de învoire de la let 1812 noiemv(rie) 12, una din partea mea și alta din partea dumisali, dându-se la o parte și alta, spre arătare numai că am făcut schimbu, adică cu moșiile zăstriei meli de piste Prut, din ținutul Iașii, și de la Hotin, ce aș fi dat dum(nea) lui, am luat moșiile dumi(sa)li socrului meu din partea aceasta a Prutului, de la ținuturile Neamțul, Bacăul, Putna, Botoșani, Hârlău, Vaslui și casăle din Iași și vii. S-au făcut de mini această adevărată încredințare mărturisitoare că acest schimbu nu are nici o ființă, nici putere, fiind numai pentru iconomii. Și scrisoare ce mi-au dat dum(nealui) vist(iernicul), socrul meu, de schimbu, va fi purure fără lucrare ca o hârtii albă. Asămeni și a mea cătră dum(nealui) și fiișticari va ave a le săli drepte, nefiind nici un adivărat schimbu sau învoire, aneresindu-să prin însuși iscălitura mea aceasta, cari va ave toată puterea sa.

1812 noiemv(rie) 12.

Iordachi Roset <m. p.>.

Catinca Roznovanu <m. p.>.

Dumitrachi Buhuș, vor(ni)c, martur.

ANI, Documente, 143/70.

3. 1813 decembrie 21

Fiindcă moșiile dumisale vist(iernicului) Iordachi Roset și a cucoanii dum(isali) dum(nea)ei Anica Bogdan și a fiiului dum(isale) dum(nealui) spatar(ul) Necolai Roset și a nurorii dum(isale) dumneaei Catinca Ghica, ce le au în stânga Prutului. Adecă aceste moșii a dum(isale) vist(iernicului): târgu Briceni, Hrubna, Hrimancăuți, la ținut(ul) Hotinului, târgu(l) Soroca, moșiia Rublenița, la ținutul Sorocii, și o moșie a cucoanii Anicăi, Sarata, la ținut(ul) Ieșii, și aceste moșii a fiiului dum(iasale) spatar(ul) Neculai: Rădeștii și Cheia, i pol sat Măleștii, i pol sat Tăisăanii, i trii părți din Trilești, i carantina din stânga Prutului, ce sînt într-un hotar, la ținut(ul) Ieșii, moșiile dum(neaei) cucoanii Catinicăi: Medvica sau târgu(l) Lipcanii, și Crușăuții, câșla Zamgiului, Răsteul, i Hlinoaiie, i Coșulenii, de la ținut(ul) Hotinului, Șofricanii, pol sat Poșuțenii, pol sat Zăhăicanii, i Stolnicenii, i Stângăcenii, i Hiliuții, pol sat, la ținut(ul) Ieșii, târgu(l) Răzina, moșie Tohnoaia, i

Sărătenii, i Avrămenii, i Coromânleştii, i părți din Coropcenii, i părți din Hâjdăeni, părți din Ciocâlteni, i Perienii, i Măzăreştii, i Râșcani, pol sat, de la ținut(ul) Orheiului, le-am luat cu bună primire me supt vechilâcul și purtarea mea de grijă fiindcă cu alt chip n-au putut să se desfacă dum(nealui) vist(iernicul), nici cu schimbu, nici cu vânzari, de moșiile aceste, după poruncile de obște ce sint date ca să s(e) desfacă acei cu ședere în dreapta Prutului de lucrurile ce vor ave în stânga Prutului.

Deci, fiindcă eu neoprit de stăpânire(a) din a stânga Prutului a urma vechilâcul acesta mă îndatoresc a căuta toate moșiile aceste și a strângi tot venitul ci va ieși di pe dânsule și scăzând numai cheltuiala ci s-a faci cu căutare(a) moșiilor, cielalți bani să-i trimat toți la dum(nealui) vist(iernicul) pe fieștecare an.

Și pentru ca să se păzască în tocma urmare mai sus arătată, dau dum(nealui) vist(iernicului) scrisoarea aceasta.

1813 decemv(rie) 21.

Alexandru Panaite, comis <m. p.>..

ANI, Documente, 143/74.

4. 1816 august 4

Între însoții prin legiuita cununié, dum(nea)lui Neculai Roset biv vel agă cu soție dum(i)sale dum(nea)ei Ecaterina Ghica, din pricina răcelii dragostei dintre amândoi agițându-să de la o vreme încoace o uriciune și neînvoire și viind la a noastră știință această nepacinică viețuire într-acest feliu de însoțire ipochimene, după păstoreasca datorie am urmat toate chipurile cele spre învoire, atât prin osăbite bisericesti feță, cât și înșine noi prin felii de sfături d(u)hovnicești cătră amândoa părțile și prin însuși părinții dum(i)sale. Și neputând face nici o alcătuire de a să putea uni, am intrat pe urmă în cercetarea pricinilor dintre dum(nealor), ca să putem afla care iaste cel mai de temeu pont al neînvoirii și de poate fi pricină tocmai de a nu să putea ca să viețuiască împreună și după câte ispitiri și cercetări am făcut n-am aflat nici un pont. De aceea, care lege ceri de la niște casnici a da dovadă cu care să poată avea tot cuvântul dreptății de a să desface însoțirea. Apoi citindu-se și la hotărârea d(u)mnezăeștilor cuvinte ce zic: „și pre carii i-au împreunat D(u)mnezău omul să nu-i despartă”, temându-să de giudecata lui D(u)mnezău a face desfacerea nunții aceștie, în vremea când legiuite pricini nu sînt. Într-acest chip socotind d(u)hovnicește hotărârea, ca în curgerea vremii de patru ani să fie deosăbiți aceștii, care nici de patul nunții, fără nici o volnicie unul asupra altuia, petrecând dum(nea)lui aga Necolae Roset în casa părintelui dum(i)sale, sub povățuirea părinților dum(i)sale. În care vreme a petrecerii dum(i)sale întru deosăbire după bunile și părinteștile povățuiri și sfături ce să va face și la o parte și alta de cătră părinții dum(i)sale să nădăduiește prin vrerea lui D(u)mnezău că să va putea face alcătuire iarăși spre cea dinpreună viețuire, precum legiuit s-au luat.

Această bisericască hotărâre de patru ani ce punem iaste însă pentru înpietirea și neînduplecarea ce s-au văzut despre amândoa părțile, iar când prin bunile povățuiri și părinteștile sfaturi să vor întoarce cât de curând între o unită dragoste și învoire, atuncia numai că simțitoare bucurie vor avea părinții dum(i)sale și noi, dar și blagoslovenie lui D(u)mnezău și a noastră, a părintelui dom(nii)sale cel duhovnicesc va fi împreună cu dum(nealor).

Dându-să la mâna dom(niei) sale agăi și această arhipăstorească carte cu pecetea Mitropoliei și a noastră iscălitură.

1816 avg(u)st 4 zile.

Veniamin Mitropolit Moldaviei <m.p.>.

ANI, Documente, 143/78.

5. 1816 august 12

Noi Scarlat Alexandru Calimah v(oie)vod, cu mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldaviei. Cinstiților și credincioșilor noștri boieri, dum(nealui) Dimitrie Sturza vel logof(ăt) de Țata de Gios, dum(nealui) Răducanu Roset hat(man).

Neînvoitoare și prigonitoare petrecere între căsătoriții dum(nea)lui aga Neculai Roset și între soție dum(neaei) Catinca Ghica, prohorisând după vreme, au agiuns între neconomie. Așadar, supuindu-să cercetării și împrătoșării bisericești întru lucrare măsurilor celor mai înțelepte și cuviincioasă a duhovnicescului nostru părinte preosfințitul mitropolit al țării chir Veniamin, neputând stămpăra următoare neînvoire a aceștii împerecheri acum, dar nici pricină cuprinderii bisăriceștilor pravile neaflând, nici găsind, după toată duhovniceasca cercetare a încongiurărilor neînvoirii și prigonirii, numitei mai sus famelii ca să urmezi despărținii, prin dreaptă și cuviincioasă socotință hotărăști prin scris o vremelnică trupască petrecire în osăbi a amânduror părțile, ca întru aceasta, prin lucrare omenească și pronie cerească, să s(e) poată vindeca tot răul încuibat întru această familie și să s(e) izbăvească nădăjduita de iznoavă unire următoare svintei cununii întru toată buna petrecere. După care bisericească hotărâre, urmând a să purta cheltuiala și a dum(neaei) Catinca Ghica și a trii copii nevrâsnici ce au din iratul zăstriei dum(nealui) vist(iernicul) Iordachi Roset, părintele dum(nealui) agăi Neculai Roset, întru ferire de orice aninare din parte(a) cuscrului său a nurorii dum(isale), după nemulțămire și jalobile ce ne-au dat, cerând în sfârșit prin înscris jalubă că în toată epoha a petrecerii în osăba venitul zăstriei nurorii dum(nealui) i casăle din Iași cu toate cele din lăuntru și giuvaerurile să să încredințazi la o a trie mână de epitropica din iratul acei zăstri să s(e) sloboadă celtuiala ce vor găsi cu cale dum(nea)lor rânduiții epitropi, atât dum(isale) Catinca Ghica, nurorii dum(isale), cât și a creșterii nevrâsnicilor copii. Și prisosul să ste în păstrare(a) boierilor epitropi.

Care cerere și socotință a dum(nealui) vist(iernicul) fiind dreaptă și de cuviință, însărcinăm asupra dum(neavoastră) epitropie aceasta în noima și urmarea mai sus pomenită, după care, priimind mai întâi copie de pe izvodul zăstriei adeverită de dum(nealui) vist(iernicul), să luați în socoteala dum(neavoastră) atât iratul moșiilor cât și casăle din Iași cu toate lucrurile aflate într-ânsele și giuvaerurile și să dați adeverinți de priimire dum(nealui) vist(iernicului) Iordache Roset, părintele dum(isale) agăi Neculachi Roset. Și apoi, în urmă cu banii iratului moșiilor, veți întâmpina cheltuiala dum(isale) Catinca Ghica, după socotința ce veți face cum și a nevrstnicilor copii, țiindu-să prisosul în păstrare. Și casăle, de va voi să șadă dumneaei într-ânsele, i se vor teslimarisi cu toate cele din lăuntru, iarăși prin izvod anume, cum s-au priimit; sau nevrând, și hotărând a pitrece în casa părintască, atunce să va așaza un om înadins pentru îngrijirea și paza lor. Iar în sfârșit, dacă în epohia hotărârii petrecerii în osăbi să va pute alcătui de iznoavă nădăjduita unire aceștii însoțiri, atunce veți încredința bărbatului atât socoteala venitului și a mastrafului pe vreme epitropiei dum(neavoastră) cât și toată zăstrea și veți rămâne

desfăcuți de această însărcinare. Dinpotrivă însă, când din nenorocire nu va afla locul său unirea casăi aceștie, atunce tot pe temeiul hotărârii ce-i în scris bisăricești să va căuta și să va hotărî și desfacere(a) politicească în cuprinsul iarăși a svintelor pravili și dacă din veniturile zăstriei, scăzându-să ceea ce după socotință să va hotărî a să da pe toată luna dum(neaei) Catincăi Ghica, scăzându-să și suma ce să va da pentru creștere nevrâstnicilor, va mai prisosî, acel prisos să va păstra de cătră dum(nealor) boierii epitropi și învoindu-să tinerii în urmă li să va da lor. Iar ferească Dumnezeu, neunindu-să atunce acel prisos, să va da dum(nealui) vist(iernicului) Roset în suma banilor ce are a lua din cheltuelile făcute cu binalile.

1816 avgust 12.

Vel logof(ăt) proci(t).

ANI, Documente, 143/79.

6. 1817 mai 9

Moșiile zăstriei mele și acele din stânga prutului și aceste dina dreapta Prutului fiind vândute în orândă pe patru ani, de la Svântul Gheorghie 1815, a căroră prothemie încă ni s-au împlinit, mă îndatoresc și eu acum după primiirea zăstriei într-a me stăpânire de supt epitropie(a) dum(nealor) biv vel logof(ăt) Dimitrie Sturza i a dum(nealui) hat(manul) Răducănu Roset ca să cunosc de statornice acele contracturi, păzind urmarea lor și la preț și la toate celelalte condiții pân la împlinire(a) a patru ani, fără nici o strămutare, dar după aceea sînt slobodă a le vinde la mușterei ce-mi vor da prețul cel mai bun. Precum și pentru venitul lor, după socoteala ce s-au mutat, acum eu am a-l trage numai pe doi ani dintr-acei patru a contractului, adecă de la Svântul Gheorghie anului următor 1817, luând câștiul Svântului Gheorghie la Svântul Dimitrie viitor și a Svântului Dimitrie la Svântul Gheorghie, atât pe anul acesta cât și pe celalalt, după însuși cuprindere(a) contracturilor încheiate.

Și spre tăta încredințare(a) urmeză însuși a me iscălitură.

1817 maiu 9.

Catinca Ghica.

ANI, Documente, 143/83.

7. 1819 aprilie 25

Noi Scarlat Alexandru Calimah v(oie)vod, cu mila lui Dumnezeu, domnu Țării Moldavii. Prin această a noastră domnească carte să face cunoscut că după prigonire și răoa viețuire a tinerilor căsătoriți, dumn(ealui) aga Nicolai Roset, fiiul dumn(ealui) biv vel vist(iernic) Iordachi Roset, cu dum(neaei) Catinca Ghica, fiica răpousatului biv vel log(o)f(ă)t Costachi Ghica, așingând lucrul în neiconomie. Mai mult, după toată întrebunțare și mijlocirile, atât bisăricești cât și politicești, încât ca în epohi de trei ani ce au trecut trupește despărțiți, după bisăriceasca hotărâre, nu numai că nu s-au văzut o scântee de nădejde împărecherii aceștie, mai mult, atât despre o parte cât și despre alta, dar încă cu pătrundere cunoscându-să că de s-a mai urma vreo sâlnică a lor unire din parte părinților, unită cu agiutoriu bisăricesc, cu însuș(i) putere stăpânirii, poate să să

întâmplesse între dum(nealor) și vreo primejdie de viață, s-au și urmat dezlegare cununiei acestor însoțiți bisăricești în putere a însuș(i) svintelor pravile, precum adeverează însuș(i) cărțile despărțaniei, din let 1819 apr(ilie) 19, date la mâinile amânduror părților, cu însuș(i) iscălitura duhovnicescului nostru părinte preosvințâia sa chirio chir Veniamin, mitropolitul țării, rămâind slobode ca niște streini amândoi părțile.

Într-acestaș(i) chip dar, fiind și tratarisându-să și politicește desfacere zăstriei și a tuturor socotelilor aceștie casă de către însuș(i) părinții tinerilor, în multe rânduri, însuș(i) înainte domniei mele și a tot Sfatul, dându-să mai întâi strângere a tot venitul zăstriei supt epitropie cinstiților și credincioșilor noștri boieri dumn(ealui) Dimitrie Sturza biv vel log(o)f(ă)t al Țării de Gios, dumn(ealui) Răducanu Roset hat(man) în toată epohi a trupeștii despărțiri familiei aceștie.

În sfârșit, s-au alcătuit samă și socoteală ceea ce au avut a da și a lua amândoi părțile, după care de s-ar fi și căzut a fi cu păgubire dum(nealui) Catinca Ghica, desfacere și răfuire aceasta fiind mai mult di parte sa pricina despărțirii lor, precum prin carte de despărțarie pre larg și anume să arată.

Dar dum(nealui) vist(iernicul) Iordachi Roset, socrul dumn(eaei), îndemnat de plecare a unui bun suflet pentru unii așa întâmplări, nu numai că i-au întors zăstre deplin înapoi, adecă moșii, casă, țâgani și altele, după izvodul zăstriei, dar însă și din ceea ce au avut a răspunde nora dum(nealui) dum(nea)ei Catinca Ghica drepti bani, prin toată lămurire ce s-au făcut, i-au mai scăzut, primiinduș(i) cusurul din venitul zăstriei ce era adunat la epitropii, precum anume socoteala sfârșită între dum(nealo)r de atunce pre larg arată. Au luat asupra și trei fiice nevârstnice născute de nora dum(i)s(ale) cu fiul dum(i)s(ale) în vremea ce au fost însuraș(i), însărcinându-să cu a lor creștere, educațiune și căsătorie. Vrând Dumnezeu a trăi ca o pravilicească îndatorire, adecă aceasta de a rămâne copiii la tatăl lor.

Așadar, desfăcându-să, răfuindu-să, și politicește rămân de astăzi și în veci în pace amândoi părțile, fără ce mai mică pretenție anume cătră altul, care nici poate nici va mai ave locul său supt nici un feliu de închipuire, iar pomenitele copile, fiicele amânduror tinerilor acestora, ca niște drepte clirnoame și tatălui și maicii nu să vor isterisi în vreme de dreapta lor împărțășire și din avere maicii lor dum(nea)ei Catinca Ghica.

Și spre toată tărie desfacere și vecinica curmare și politicește precum bisăricește între dum(nealui) aga Neculai Roset și dum(nea)ei Catinca Ghica să da carte aceasta cu însuș(i) a domniei mele iscălitură și pecete.

1819 apr(ilie) 25.

Io Scarlat Alexandru Calimah <m.p.>¹.

ANI, Documente, 143/96. Original, hârtie, sigiliu.

¹ Urmează sigiliul domnesc, mijlociu, aplicat în cerneală roșie.

8. 1830 ianuarie 18

Cu fiască plecăciune sărut blagoslovitoare dreapta
a Înaltpresvinții Voastre

Nu voiesc a mă întinde cu prescrierea tuturor împregiurărilor din care să încheagă trista pentru mine pricină ce am cu dum(nealui) vist(iernicul) Neculai Roznovanu, căci

Înaltpresvinția Voastră vă sînt îndestul cunoscute. Voi închie într-aceste numai puține cuvinte toată durere(a) me, că după ce aproape de 15 ani am fost răbdătoare pentru a-mi primi dreptul meu ce mi să cuvine de la dum(nealui) vist(iernicul) și nici o îndestulare până acum nu mi-au făcut. Acum în sfârșit, spre a aduce ce mai sâmțitoare pentru mine lovire, voiește de a tragi și pe copile la sâne și că pentru aducere(a) lor de la Sanct Petersburg /după înștiințare ce am luat/ găsaște a porni pe un Costache ce l-au avut mai înainte vreme arnăut și pe fimeia Niculețului. Lesne să poate judeca de cătră înalt presvinție voastră în câtă scârbă și mahniciume supuni pe o maică cu durere asămine pildă, ce întru sfârșiturile ei privești nenorocire nevinovatelor sale fiice.

Fiecare evghenis ce să povățuiește de dreapta cugetare nu să va lepăda a mărturisî că pasul acesta ce dum(nealui) Roznovanul voiește a faci, nicicum nu poate fi iertat de pravilele bunului neam și că a-l pune în lucrare esti ce mai vrednică de defăimare faptă, pentru că toate obijduirile ci mi-au pricinuit de au fost atâta de sâmțitoare, aceasta însă să va socoti mai presus ca trei copili de bun neam, ce sînt acum la vârstă, să să încredințazi pe mâna unor asămine fețe, ca să să aducă în patrie lor de la un loc atâta de dipărtat.

Eu încă din anul trecut, fiind hotărâtă de a mergi însuși la Petersburg pentru aducere(a) copilelor, am descoperit scoposul meu și dum(nealui) vist(iernicul) bătrânului, carele fără de a apăra altă împotrivire cătră împlinire(a) dorinții mele m-au poftit ca să nu mă pornesc atunce, ce să mă las până într-acest anu. Cred că aceasta au fost spre amăgire, ca să rămâi din drumul meu, căci acum să vedi în faptă altile.

Dum(nealui) vist(iernicul) Neculai Roznovanul în loc să să bucure că fiicele sale vor fi mult mai norocite la sânul maicii lor cei adivărate decât în casa dum(i)s(ale) și în loc să să facă mai vârtos îndemnătoriu de a primi eu asămine însărcinare asupra-mi, dacă purta cu adevărat sâmțirile unui bun părinte / dum(nealui) din împotrivă umblă pe taină acum ca să aducă copilele spre a le ține la sâne, înstrăinate cu totul de mine, numai și numai ca mai mult să adaogă durerile mele, din care urmare îndestulă dovadă că dum(nealui), neîndestulându-să a mă prigoni numai pe mine, este hotărât de a jertfi și norocire(a) nevinovatelor copile.

Aceasta dar fiind o pricină carele desăvârșit au rupt răbdare(a) din inima me nu mă lasă atunce mai mult strâmbătățile câte până acum am suferit despre dum(nealui) Roznovanu și a nu cere pentru toată îndestulare(a). Însă înainte a porni pretențiile mele pe forma giudecății politicești, dorind ca asămine pricini să să puie /de ar fi cu putiință/ la cale prin un chip mai liniștit și pentru că această mijlocire vroiesc a o faci prin însuși înalt presvinție voastră, în nădejdi că prin dohovniceștile îndemnări și sfătuiri veți pute aduce întru dreapta cunoștință pe dum(nealui) Roznovanul a nu să dipărta din cale(a) adivărului, îndrăznesc cu toată supunere(a) a vă ruga, ca luând în ovajenie tristele mele împrejurări, să dați o rotire căzută dreptăților ce însuși înalt presvinția voastră cunoașteți că am și prin mijlocire(a) ce veți întrebuița să-l supuneți pe dum(nealui) Roznovanul a mă îndestula întru deplină măsură, pentru toate cele ce mai gios anume însămnez.

Întâiu, pentru veniturile moșiilor mele din Basarabia ce le-au tras dum(nealui) în curgere de un an și giumătate, adică din vreme(a) despărțirii noastre până când mi-am luat avere(a) în stăpânire, însă câte șasăzăci mii lei pe anu, precum era(u) vândute moșiile de către mine, pe lângă care sumă ceiu și legiuita dobândă dintr-ace vreme, până când mi să va număra.

Al doile, pentru patrusprăzăci mii lei prețul a doaî ineli ci au vândut di(n) giuvaeriurile

mele și banii i-au luat dum(nealui), pe care sumă ceiu și dobânda câtă să va faci.

Al treile, pentru patru mii lei ce am avut la casa menzălurilor și i-au tras dum(nealui), pe care ceiu și dobânda câtă să va face.

Al patrule, pentru optzeci stupi cu rodul lor din vreme ce au rămas întru a dum(nealui) stăpânire.

Și al cincile, pentru o butcă di Viena cu doi telegari ci au rămas la dum(nealui), a căroră preț îl ceiu cu dobânda ce să va faci.

Aceste sînt condeile pretențiilor mele, iar ci să va atinge de copile, fiindcă eu, dupe dorința ce dintru început am avut, voiesc însumi a mergi la Petersburg ca să le rădic de acolo și aducându-le aice să le țiu lângă mine până la căsători(a) lor. Eu vă rog plecat ca să înduplecați prin părinteștile sfaturi pe dum(nealui) vist(iernicul) a nu mă împiedica mai mult de la un asămîne scopos și ca dum(nealui) să să îngrijască numai pentru cheltuiala trebuincioasă spre ținere(a) lor a-mi trimite pe tot anul câte cât va voi, căci dacă la vreo din împotrivă întâmplare dum(nealui) nu s-ar uni la a me punire înainte și ar ispiti ca să pornească spre aducere(a) copilelor pe ipochimenile ce dum(nealui) le-au ales, atunce voi fi sâlîtă a trimite jalbă cătră mai înalta ocârmuire prin care descoperind toate pricinile de care sînt îndemnată a privighea sângură, eu pentru soarta fiicelor mele voi ceri ca până la mergire me la Petersburg să să oprească pe copile acolo. Înalt presvinția voastră încredințându-vă de această scurtă prescriere ce vă fac despre adivăratele mele sâmtări a căroră pravăși nu este altul decât a întemeie întră viitorime fericire urmașilor mei și a-i feri de tot feliul de întâmplări ce poate să aducă numelui lor defăimare, mijlociți mă rog a opri pasu ce dum(nealui) vist(iernicul) voiești a faci cu tragere copililor de supt a me purtare de grijă și pre lângă aceasta a-l îndatori ca fără mai multă prelungire să mă îndestulezi și cu toate mai sus însămnatle condei, ce după dreptate mi să cuvin de la dum(nealui).

Iar când dum(nealui) nici după aceasta nu să va îndupleca a împlini de bunăvoie aceste a mele legiuite cereri, să binivoiești înalt presfinție voastră a-mi face cunoscut răspunsurile ce veți primi din parte(a) sa, ca să știu în urmă ce măsuri să întrebuițaz spre câștigare(a) dreptății, rugându apoi din tot sufletul pre Atotțitoriul ca să vă păzască întru mulțami de zile întreg, sănătos și să vă dătuiască toate cele de fericire.

Rămân cu toată cinstire(a) și adânca me supunire a înalt presfinției v(oastre) plecată sufletească fiică și slugă, Ecaterina Ghica.

18 ianuar (1)830.

ANI, Documente, 146/20.

9. 1830 ianuarie 30

Cu fiască plecaciune sărut blagoslovită dreapta

Înaltpreosfințiilor Voastre

Arhipăstoreasca scrisoare din 26 a următoarii luni primiindu-o, cu toată supunire m-am pătrunsu de toate sufleteștile mulțămiri pentru părinteasca îngrijire ce Înaltpreosfinția Voastră, îndremnați de o dragoste ce mai cu osăbire vroiești a hrăni cătră mini, a ști primit a-m(i) da sfătuirii după o scrisoare a dum(neaei) c(u)c(oana) Catinac Ghica, adresarisată cătră Preosfinție Voastră, a căruie copie mi-ați alăturat(o). Eu trecând cu luare aminte ace

copii am găsit-o cu totul jâgnitoare caracterului părintelui meu și al meu, dipărtată di toate bunile cuviinți, hulitoare unuui familii cari dintru în vechime, în toată vreme(a) și în toate întâmplările, au avut ce desăvârșit(ă) cinstire și numire de bun părinte și patriot. Și socotind de necuviinți pentru mini a ave o asămine hârtii, care nu puțân m-au mâhnit, priivind că și de cătră preosiviția voastră primindu-să să înstrâmbătățăști familie me, o întorcu înapoi ca o hârtii zăcu ce nu meritarisăști nici de a o țini eu, nici de a-i faci răspuns, mărginindu-mă numai spre o liniștire și mulțămire a preosvinții voastre de a răspunde la arhipăstoreasca voastră scrisoare.

Delicatețile sau temăturile meli nu mă iartă de a puni pe hârtii cuvinte jignitoare pentru oricare persoană. Mă văd însă întru această întâmplare nevoit de a însămna înaltpreosinției voastre, fără a me mulțămire, pentru dumneai c(u)c(oana) Catinca însuși hotărârile bisăricești și politicești, purtările dum(i)s(ale) acele neîncuviințate, aceli depărtate de morală și de buna sosăetate, au supus-o unii învinovățiri criminalicești, după cum însuși înaltpreosvinția voastră, prin carte de despărțire, îi însămnați învinovățire unii cugetări îngrozitoare și păierzătoare vieții. Această cugetare a dum(i)s(ale) au sâlit și pravilile bisăricești și acele politicești de a o dipărta de soțul și copiii dum(i)s(ale) și de a o hotărî pentru totdeauna nevrednică numirii de soții și părinte. Carte(a) de despărțire ce ați dat-o Înaltpreosfinția Voastră la 19 april(ie) 1819, a cărie copii închid aice, esti îndestulă mărturii a neîncuviințărilor dum(i)s(ale) purtări, carte(a) domnului de atunce, Calimah, din 25 apr(ilie) (1)819, a căruie copii iarăși închid, asămine mărturisăști și pentru purtările dum(i)s(ale) și pentru desfacerea zăstriei, de cari zăstri mă exoflisăști cu totul, fără a mă lăsa întru ce mai puțină răspundere a vreunii pretenții din parte(a) dum(i)s(ale). Pretențiile dar ce dumneai priimești a-și închipui acum după trecire de 11 ani sînt niște ispiteli zădarnice și fără nici un temei.

Lăsându aceste pricini, pentru care esti de prisos de a întinde eu condeiul, fiind îndestule alăturatele copii a cărților Înaltpreosvințiilor Voastre și a stăpânitorilor de atunce spre a întâmpina oricari nesocotită pornire a dum(i)s(ale) c(u)c(oanii) Catincăi, grăbesc a răspunde și pentru sfătuirile ce binivoiți a-mi însămna în pricina aducerii copililor mele, după arătare(a) c(u)c(oa)nii Catincăi. Pravilile bisăricești și politicești supuind pe dumneai c(u)c(oana) Catinca la niști învinovățiri creminalicești i-au rădicat până și dreptate părintască cătră trii copile rămasă, a căroră îngrijire, creștiri, au dat-o asupra me, conoscându-mi destoinicie(a) de a fi bun părinte și pricinuatoriul fericirii acestor copile. Eu din ceasul ce am priimit sângur părinteasca îngrijiri, îndemnat de niști sâmturi moralnice, având pilda bunului meu și a părintelui meu, pentru care toată suflarea Moldovii poate mărturisi că au fost buni patrioți, m-am îngrijit a da acestor copile ce mai bună creștere. Nu am cruțat nici cheltuială, nici orișice altă jărtfire. Le-am trimis până la cel mai întâi împărătesc pansion de la Sankt Petersburg, de au luat cele mai bune învățături și educații și dumneai c(u)c(oana) Catinca vroind a închipui vreo necuviință din parte me întru creștere(a) copilelor poate fi depărtată de tot adivărul. Pentru aducere(a) acestor copile acum de la Sankt Petersburg triimăt, nu în taină, pe un arnăut al meu, după cum dumneai arată, ce fățiș, prin știre(a) tuturor, pe comis(ul) Costachi Stamati, pe acel care îl am în casa me de 18 ani întrebuițat în toate interesurile casnice, om în vrârstă, piste patruzăci ani, ispitit în oricare întâmplări, cel mai credincios mie, boieri ce esti cu trii caftani de sârdar în vreme(a) Suțului, de caminar și comis în vreme(a) Sturzii. Acesta au și dus pe copile la pansion. Cunoaști acest drum, esti cel mai folositor pentru aducere(a) copilelor. Triimăt și pe madama Neculetului, fimei aproapi de 50 ani, maică a vro cățiva

copii și fimei merituoasă, cu știință de limbi străini, fimei zic care având celi mai buni purtări să află în casa dumis(ale) vist(iernicului) Costachi Canta. Esti marisată de c(u) c(oana) Prohirița a dum(nealui) vist(iernicului), aflându-să în tot mănuntul cu cucoana și copilele dumis(ale), pentru a căruie purtări și destoinicie întru asămîne pricini puteți ave înaltpreosfinția voastră toată pliroforie de la dumneaei c(u)c(oana) Prohirița Canta. Pe aceste douî persoane le trimăt pentru acucere(a) copililor, c(u)c(oana) Catinca fiind o străină isterisată de cătră pravili de dreptățile părintești asupra acestor copile încă din vreme(a) ce ele erau în copilăreasca vârstă, în care mai multă trebuință să socote a ave atunce de maică, decât acum, când aproape fiind de legiuita vârstă trebuia au numai de părinte(le) lor, pentru de a le mărita și firești și bisăricești și politicești sînt eu cu totul depărtat de a mă uni în socotița mergirii dumisale pentru aducere(a) copilelor. Eu le voi aduce după toată bunacuviință, fără agiutorul îngrijării dum(i)s(ale) pe care pravilele toate, după cum arătăm mai sus, îi rădică părinteasca îngrijăre a creșterii lor o supuni numai de a le împărtăși din avere(a) dum(i)s(ale). Pentru care avere eu, părintele copililor, pricinuitorul fericirii lor, mă cunosc dator de a lua măsuri să nu să răsăpească.

Aceasta fiindu-mi răspunsurile mele, nu la ace nevrednică scrisoare a c(u)c(oanii) Catincai, ce la dohovniceasca scrisoare a Înaltpreosvințiilor Voastre, socotesc de ce mai sfântă datorie a me a vă ruga să binevoiți a primi ca să-mi dăruiti arhipăstoreasca Voastră blagoslovenie și să mă norociți a mă socoti pentru totdeauna al Înaltpreosfințiilor Voastre fiu sufletesc și plecată slugă.

1830 ghenar 30. Stânca.

ANI, Documente, 143/145.

10. 1830 august 26

Cătră excelența sa domnul vițiprezident a Cnejii Moldovei
gheneral maior și cavaler Theodor Mircovici Iacovlievici

În urmare predlojenii excelenții voastre, supt no. 6.148, din 9 a curgătoarei luni, atingătoare de jaloba ce au dat împărăteștii sale măriri dumneaei Catinca Roznovanu, născută Ghica, cu pără asupra fostului său soțu, dum(nealui) vist(iernicul) Nicolachi Roznovanu, făcând spravcă în concursul pricinii urmată între jăluitori și pârâțul, însămnăm aceste spre știința excelenței voastre.

Dum(neaei) Ecaterina, născută Ghica, rămâind văduvă de cel întâi bărbat al său, Constandin Sturza, prin învoire părinților săi cu dum(nealui) vist(iernicul) Gheorghe Roset ce să zice și Roznovan, s-au însoțit prin a doai nuntă cu dum(nealui) vist(iernicul) Neculaiu Roset, fiiul numitului Roznovan. Și după tricire de câțiva ani, încăpând între ei răceală și prigonire, prepuind dum(neaei) Ecaterina pe bărbatul său că ar fi îngurluit cu altă oarecari față, au sporit într-atâta răceală, prigonire și ură între ei încât ne mai putând numita a suferi în lipsa părinților săi au ieșit din casa sa și au trecut în casa părinților săi. Deci aceste făcându-să cunoscute mie și neputând da crezare arătărilor fără a vede pravelnice dovezi, iar despre altă parte neputând a-i împăca dupe toate chipurile întrebuițate, le-am slobozit o vremelnică deosăbire cu nădejde că iubire(a) copiilor născuți de ei îi va treci spre unire. În care vreme dumneaei Ecaterina vrând a dovedi arătările sale cele asupra bărbatrului său dum(nealui) Neculaiu Roset au mers la locul unde prepuni că ari întâlnire numitul cu persoana cea supt prepus și această mergere o

au făcut întovărășită de părintele său și de alți casnici, nu au putut găsi chiar. Dar acest pas al numitei pre lângă ieșirea din casă au tăiet toată nădejde(a) împăcării și dar au cerut numitul boier desăvârșit desfacerea și despărțirea.

Am făcut arătare cu diamăruntul de curgire(a) pricinii la presfințitul patriarh la Țarigradului, cerând dezlegare de să cuvine a dezlega această nuntă pentru arătatele urmări, după care am luat răspuns că de vreme ce au agiunsu la atâta măsură pizma între ei, ca să nu să urmeză și ceva mai rău, să cade a să dezlega nunta și că dumneai să învinovățește pentru arătatele pasuri.

Pe acest temei dar s-au făcut două cărți de despărțire și s-au dat una d(umi)sali Neculaiu Roset vist(iernic) și una s-au triimis numitei, pre care n-au vroit a o primi și aceasta fără a hotărî ceva pentru pretenziunile ce ar ave unul de la altul pentru zăstre și cheltuieli precum și pentru copilele născute de ei, ce acelea, domnul vremii de atunce, prin cartea sa ce au dat numitul boier, hotărăști, de pre cari alătorez copie.

După toate aceste adivărul a-l mărturisî nu iaste lucru necuviincios că dum(neaei) Ecaterina Ghica au viețuit bini și cinstită îi toată vreme(a), iară a să prihăni vreodată cu ceva având slăbiciune zilotipii din care s-au născut pricina desfacerii nunții, însă și prilejul de acum dovedești dreptățile dum(isa)li Ecaterinii, care în vremea despărțirii nu să pute crede, iar acum din chipul viețuirii amândorura, căci tocma persoana despre care dum(neaei) să tânguia că îi strică casa, acum viețuiești fățăști în casa dum(i)sali lui Neculaiu Roset, ca o desăvârșită stăpână, fiind mai ales mătușă numitului, adecă țiindu-o mai înainte prin cununie fratele maicii numitului, carele sfătuit de mine duhovnicește a ștergi această prihană de asupra ca să nu de dovezi fostei soții sale că adevărite au fost atunci arătările ei, dum(neaei)lui nici într-o băgare de samă nu au luat sfatul părintesc și dar numita Ecaterina acum să dovedește că au avut dreptate la arătările sali.

Aceste spre știință având cinste a fi cu osăbit respect a excelenții voastre plecat slugă, Veniamin, mitropolit Moldovei.

1830 avgust 26.

ANI, Documente, 143/146 (?).

11. 1830 noiembrie 13

Copie de pe răspunsul Logof(eției) celei Mari din Moldova,
la 13 noiembrie 1830, cu no. 3.318

Primind predlojenia excelenței voastre din 31 a trecutii luni octombrie, cu no. 8.399, cu însărcinare de a vă face cunoscut:

1^{iu}. Pentru care pricină au născut vrajbă și gâlceavă pentru banii ce pretenderisăști dum(neaei) Catinca Roznovanu, născută Ghica, de la soțul și socrul dum(i)sali.

2^{le}. În ce stare esti pricina și ce dreptate are dum(neaei).

3^{le}. Hrisovul d(omnu)lui Calimah din anul 1819 aprilie 25 pentru despărțire(a) lor fără a să cerceta pricina la Divan de poate fi astăzi în ființa de acum după regulile pământului socotit făcut cu forma cuviincioasă și că fiștecarea punct a întrebărilor excelenții voastre să fie lămurit cu chipul cel mai hotărâtor, însărcinându-mă de a mă adresarisî la cini voiu socoti de cuviință și să întorc luare aminte, întru de a vă trimite cât de în grabă aceste științe.

Nu lipsăscu a face cunoscut excelenții voastre că în arhiva Divanurilor negăsind nici

un fel de lucrare în pricina aceasta, prin înscris am cerut dum(nealu)i aga Manolachi Radovici, vechilul dum(i)sali Catincăi Roznovanu, ca să-mi arati dovezi. De la care am luat slovestnoi răspuns că, după bisăriceasca desfacere, între dum(nea)lor au născut vrajba și gâlceava pentru zăstre(a) dum(i)sale ce i să opre de cătră soțul dum(i)sale și alte pretenții ce ave dum(nea)ei, înfătoșându-mi și aceste dovezi. Întâi o jalobă din 1816 dată cătră d(omnul) Calimah de cătră părintele dum(i)sali, cu multe arătări și cereri.

1^{iu}. Să să teslimarisească fiicăi sale toate lucrurile ce de cătră soțul dum(i)sale i s-au oprit.

2^{le}. Că toată zăstre(a) fiică-sa, cu venitul din zâoa deosăbirii, să s(e) puie la al treile mână.

3^{le}. Ca până să va dovedi întregime zăstriei să i să dei siguranții supuindu-să să s(e) de a arăta în scris cuvintele pentru care s-au îndemnat la aceasta. Pe care jalbă este buiurdium¹ d(omnului) Calimah cu însuși slova sa cu această cuprindere „că pricina nefiind iertată a să cerceta politicești mai înainte hotărârii bisăricești au slobozit țidulă cătră preosfințitul mitropolit ca să încuviințază după pravilile bisăricești; cari prin anafora făcându-i cunoscut de hotărâre bisăricească, au slobozit țadulă cătră înadini boieri ca adunându-să la un loc să socotească ceririle amânduror părților și să le încuviințază după bisăriceștile hotărâri.

2le. O țadulă aceluiasi d(omn) de la anul 1817 mart(ie) 14 cătră preosfințitul mitropolit și cătră răposății boieri logof(ățul) Iordachi Canta și Costandin Balș și Costandin Bălșucă și dum(nea)lui log(ofățul) Grigori Sturza poroncitoare ca luând în cunoștință cererile, atât a unii părți cât și alteia, cari de cătră însuși domniia sa li să vor trimite spre a le cerceta cum vor găsi de cuviință după pravili, să înștiințază pe domniia sa, sârguindu-să cu urmarea cercetării fără prelungire, pentru ca și zăstre(a) să s(e) rădice de supt păstrarea boierilor rânduieți, dum(nea)lor Dimitrie Sturza și hat(manul) Răducanu Roset, după buiurdiumul pus pe jalobă și după însămnata domnească țidulă, nici o lucrare nu se vede. Din aceste două scrisori să înțalegi că pricina neîntoarcerii a întregii zăstrie și a pretențiilor ce mai ceri dum(nea)ei au fost și esti vrajba între dum(nea)lor. La al doile întrebări ce li să faci prin însămnata predlojării în ce stare să află pricina și ce dreptate are dum(nea)ei Roznovanu. Pricina pretențiilor dum(i)sale de atunci și până acum nu să vedi căutată și rămâni ca după dovezile ce va înfătoșa dum(nea)ei de va agiuta-o dreptate să s(e) despăgubească. Iar la al triile întrebare și în sfârșit de poate a fi în ființa de acum hrisovul d(omnului) Calimah, socotot de-i făcut cu forma cuviincioasă, luând în băgari de samă acel hrisov a pomenitului d(om)nu, să vedi că esti o hotărâre de la sine dată, care nu să poate socoti de formalnică, nefiind întăritoari vreunii formalnici giudecăți căutată pe rânduiala pământului în Divan.

Niavând dar în videri în toate acturile Divanului ce mai mică încredințări că pricina ace(a)sta s-ar fi căutat formalnică vreodată, pentru că și arhiva Divanului, după cum esti cunoscut excelenții voastre, esti arsă, am întrebat pe bătrânii logofeți de taină a Divanului, cari să afla în epohia vremii aceia slujind în Divan de au vreo știință pentru căutarea aceștii pricini în Divan și mi-au dat drept răspuns că niciodinioară pricina nu s-au tractarisât de Divan. Apoi văzând că în pomenitul hrisov a d(omnului) Calimah și în țadula cu no. 2, pomenită mai sus, a aceluiasi d(om)nu, să zâci că au fost epitropi rânduieți asupra zăstriei dum(nea)lui logof(ățul) Dimitrie Sturza și hat(manul) Răducanu Roset. Prin înscris am poftit pe unul din epitropii aceștie casă dum(nea)lui logof(ățul) Dimitrie Sturza / fiindcă hat(manul) Roset nu să afla aice / ca să facă lămuriri de urmare pricinii și de priimire i

desfacere(a) zăstriei dum(i)sali Roznovanii și am primit răspuns cu cuprinzătoriu, că fiind multă vreme trecută la mijloc nicum nu-și amintește de pricină.

ANI, Documente, 143/149.

¹ Cu sens de poruncă.

12. 1830 decembrie 8

Copie de jalbă dată întâi la 8 dechemvrie (1)830 către ghegeneral Kișilev

M-am înștiințat că dispărțita soție a încredințatoriului meu, dum(nea)ei Ecaterina Ghica, ar fi pornit acum pretenție asupra fostului dumis(ale) bărbat și asupra socrului dumis(ale) pentru oprire din zăstre(a) sa, bani și lucruri de 8.500 galbeni.

După o asămine pornită pretenție a dum(isale) m-am înștiințat că s-ar fi cerut de către înalt ex(celența) voastră științi de aice întru această pricină. Pentru aceasta dar nu de prisos socotesc a îndrăzni eu ca să înfățoșăz la buna luare aminte a ex(celenței) voastre, în tălmăcire, doai copii: ce întâi de pi carte(a) de dizpărțire, dată de preosinția sa mitropolitul țării și al 2^{le} de pe adiverința stăpânitoriului domnu de atunce Calimah, pentru desfacere(a) și teslimarisire(a) zăstriei. Din ce întâiu ex(celența) voastră ce-ți binevoi a vă pliroforisi de legiuita dispărțire urmată după toate canoanele bisăricești. Din ce al 2^{le} a ave toate încredințările că în curgere de trii ani ci au fost trupești despărțiți, dumnealor însoții, prin epitropii numiți atunce înainte(a) domnului stăpânitor de atunce și a tot Sfatului boierilor, s-au tratarisât desfacere(a) zăstriei și a tuturor socotelilor aceștii casă, teslimarisându-să toată zestre(a) și lăsându-să dumis(ale) Ecaterinii Ghica și din dreptii bani ce să cuvine a să mai tragi din venitul zăstriei dumis(ale) au însărcinat pe încredințatoriul meu și trii fiice nevrâsnice, cu a căroră creștere socotind ex(celența) voastră și câtă cheltuială să faci pe tot anul. O asămine desfacere săvârșându-să, încredințatoriului meu nu i-au trebuit alte documente mărturii decât aceste doai ce le alăturez în copii, adecă a dohovnicului ocârmuitori a bisăricii pentru chipul dispărțirii și a politicescului ocârmuitori pentru chipul desfacerii zăstriei și vecinica răfuire a tuturor socotelilor.

Împotriva acestor doai temelnici documenturi, care de s-au și dat de la 1819, adecă de 11 ani trecuți, dar lucrările s-au urmat de la trupeasca dumnealor deosăbire adică de la 1816, ci sînt piste 14 ani, dumneai Ecaterina Ghica nici un fel de pretenție vreodănaoară n-au pornit pără acum, aceasta de acum a dumis(ale) mișcare nefiind altă în ființa dumis(ale) decât numai o zădărare și pricină de adăogire supărărilor aceștii familii.

Spre dipărțare(a) unor asămine lucruri a dumis(ale) ci sînt împotriva unor acturi atât de temelnice, primesc îndrăzneală a ruga pe înalt ex(celența) voastră ca să binevoiască a poronci să să facă apărare dreptăților încredințatoriului meu, acelor mărturii ce sînt sprijinite pe documenturile sus pomenite pe care în copii le alăturez ex(celenței) voastre.

ANI, Documente, 143/150.

13. 1831 februarie 9, București

Jalbă către împuternicitul prezident

Având stiință că dumneai Ecaterina Ghica au născocit a porni pretenție asupra încredințatoriului meu și fostul ei bărbat, vist(iernicul) Nicolai Roset Roznovanu, cu cerire a oarecare rămășițuri de zestre ce adecă la desfacere i s-ar fi oprit de către părintele

acestui din urmă. La ...¹ a lunii dechemvrie a anului trecut am avut cinste a prezentați excelenții voastre jalobă pe lângă care alăturând doi copii de pe cărțile mitropolitului Moldaviei pentru vecinica despărțire bisăricești și a d(omnului) stăpânitoriu Scarlat Calimah politicești și amândoi din anul 1819; m-am rugat ca să să apre dreptățile încredințatoriului meu.

Acum dar, spre a lămuri temeiurile pricinii pe care să razimă dreptățile încredințatoriului meu, primesc îndrăzneală a supune supt buna luare aminte a excelenții voastre următoarele:

La anu(l) 1816, după neînvoirile ce au născut între dum(nea)lor Roznovanul și Ecaterina Ghica prin duhovniceasca stăpânire / precum de aceasta cu lămurire să coprinde prin pomenita carte de despărțire / au fost deosăbiți pe vreme de trei ani. În urma acei deosăbiri vremelnicești, după jaloba ci au dat părintele dumisale Ecaterina Ghica, în acel an 1816, către d(omnul) Calimah, pe deoparte s-au scris mitropolitului ca să hotărască pricina aceasta bisăricești și să-l înștiințezi, iar pe de alta au rânduit epitropi asupra averii de zestre pe dumnealor logof(ătul) Dimitrie Sturza și hatman(ul) Răducanu Roset.

După trecirea de trei ani și după despărțirea între dumnealor, primindu-și Ecaterina Ghica toată zăstrea deplin, după izvodul de zăstre, ba încă cu prisos, precum mărturisăști cartea d(omnului) Calimah din anul 1819 de care mai sus să pomenește, precum că după vecinica desfacere bisăricește, desfăcându-să și politicește, în veci nu mai rămâne vreo pretenție despre unul asupra altuia.

Toate aceste lucrări dumneaei Ghica le-au ascuns în vedere și ca una ce precum lămurit să înțelegi au rămas mulțămită n-au mai făcut cerire nici la un loc giudecătoresc cu nemulțămire asupra aceștii desfaceri, atât în vremea a doi domnii ce în urmă au fost Mihail Suțo și Ioan Sturdza, precum nici în mai bini de doi ani de când esti stăpânire rosiască în acest principat.

Din mai sus însemnatele împregiurări excelenția voastră lămurit veți binevoi a vedea că dum(nea)ei Ecaterina Ghica nedrept voiește acum a să acolisi de încredințatoriul meu, întâi: pentru că pomenitul domn Calimachi au împlinit toate ceirile dum(nea)ei de atuncea și al doile că de la pomenita despărțire adecă de la anul 1818 și până acum, fiind trecuți piste 11 ani, au păzit tăcere(a). Apoi și pravilile pământului lămurit glăsuiesc că fimeia dacă în curgere de 10 ani de la despărțire s-au de la moartea bărbatului nu ș-au cerut zestrea, apoi pierde dreptatea de a mai cere. Sau, în sfârșit, dacă dum(nea)ei ar fi și fi avut niscaiva lipsuri din zestre(a) de atunci putea să să întoarcă cu cerire către epitropii rânduiți de către stăpânire, care îndată după deosăbirea de la anul 1816 au luat toată zestrea în a lor epitropie și de la care au și primit-o dum(nea)ei deplin, căci într-alt chip era cu neputință să să lasă isteresită de dreptul dum(nea)ei în curgere de atâta vreme.

Fiind dar că această de acum izvodire a dum(nea)ei Ghica este numai și numai ca să pricinuiască încredințatoriului meu supărări și zădarnice cheltuieli, iar nu că nădăjduiești doar a câștiga ceva neavând ce, iarăși îndrăznesc cu toată plecaciunea a ruga pe excelenția voastră ca prin nacealniceasca bună luare aminte să ocrotiți dreptățile încredințatoriului meu despre o asămenea zădărnicească și fără temei cerire a dum(nea)ei Ghica, fiindcă această pricină cu totul este sfârșită de la anul 1819.

9 februarie, anul 1831. Dată în orașul București.

ANI, Documente, 146/22.

¹ Loc alb în text.

Copie de pe tălmăcirea predlojenii dum(nealui) plinipotent din 25 mart(ie) 1831, supt no. 1.299, cătră Divanul Domnesc

Catinca Ghica au întrat cu jalobă asupra barbatului ei vist(iernicul) Neculai Roznovan și asupra socrului ei pentru pricinuita ei asupra și în deosăbire asupra celui de pe urmă pentru 8.500 galbeni ce i-au tras din zăstre(a) ei precum și din din altă a sa avere, pe care bani acum îi cere cu dobândare.

Din adunatele de pe această jalbă știință să vedi că însoțire(a) cu Niculai Roznovan de o învechită vreme să află în despărțire urmată prin duhovniceasca stăpânire și că după aceasta și pentru singură a sa zăstre au urmat carte de giudecată a domnului Calimah, din 25 apr(ilie) anul 1819.

După aceasta pe de o parte vel logof(ăt) înștiințază că pomenita hotărâre a domn(ului) Calimah esti făcută de la sine și nu să poate socoti de legiuită, atât pe temeiul pravilelor cât și a obiceiurilor și a formalitolilor pământului, și pentru aceea vel logofăt socotești că această pricină ca una ce n-au fost în cercetare(a) locurilor giudecătorești s-au cuvenit lămuriri giudecătorești. Dar pe de alta, vechilul Roznovanului, Costachi Stamati, prin triimisăle cătră mine jalobe întemeiundu-să pe urmata la anul 1819 hotărâre a dom(nului) Calimah după carile sînt arătate de sfârșite prigonirile urmate între dum(nea)ei Ghica și Neculai Roznovan pentru zestre și că după o trecire de trecere a zăci ani ea ar fi pierdut dreptate(a) de a mai porni giudecată. Pentru aceea cere a să lăsa în nesupărare pe dum(nea) lui Roznovan.

Alăturând pe lângă aceasta della ce închei în sâne întratele cătră mine înscrisuri în această pricină eu puiu înainte(a) Divan(ului) Domnesc ca după închipuire cu împregiurările arătate de dum(nealui) vel logof(ăt) și a vechilului Roznovanului potrivit cu pravilele și obiceiurile pământului să facă închiere de să cuvine acum a să supune această pricină cercetării locurilor giudecătorești. Și, în sfârșit, mie să mi să facă cunoscut.

Deplin împuternicit prezident Divanurilor, ghegeneral adiotant Kisilev.

ANI, Documente, 146/23.

15. 1831 mai 4

Copia Jurnalului închiet de Divanul Domnesc la 4 maiu 1831.

Domnul împuternicitul prezident, la 25 a trecutei luni mart(ie) anului curgător, pe lângă predlojenia cu no. 1.299, triimițând acestui Divan atât jalobile priimate din partea dum(i)sali c(u)c(oa)nii Catincăi Ghica asupra dom(nii)lor sali vist(iernicii) Iordachi și Neculaiu Roset cu cerire a 8.000 galbeni lipsuri a zestrii dum(i)sali, cât și socotița dum(i)sali vel logof(ăt) urmată întru aceste, puni înainte ca Divanul, după închipuire cu împregiurările arătate de dum(nealu)i vel logof(ăt) și arătările vechilului dom(nii)lor sale Rosăteștilor, potrivit cu pravile și obiceiurile pământului, să facă închiere de să cuvini acum a să supuni această pricină cercetării locurilor giudecătorești.

Divanul prin raportu din 6 april(ie) cu no. 26 au împărțășit ex(celenței) sali că carte(a) d(omnului) Calimah slobozită în această pricină nu este nici ca cum formalnică, nefiind următoare obiceiurilor pământului, carele supuni pricinile de giudecăți mai întâi cercetării Divanului pământesc și cari la întâmplari de nemulțămire numai să înfătoșa cu apelați la domn. Iar apoi această hotărâri a d(omnului) Calimah cu atâta încă mai vârtos

să găsești netemelnică, pentru că la anul 1817 slobozind pomenitul d(umnea)lui țâdulă formalnică cătră preosvinția sa mitropolitul și boierii divaniți ca să între după rânduială în cercetare și însuși iarăși fără a mai aștepta lucrare poroncită a slobozit arătata mai sus carte. În temeiul, dar, acestor cuvinte Divanul încuviințând socotința dum(i)sali vel logof(ăt) socotești că pricina aceasta să cuvini a să supuni cercetării. În urmare cărie d(umnealui) plenipotent la 25 tot april prin predlojănia cu no. 1.677 triimițând din nou întrata cătră ex(celența) sa jalăbă a vechilului dom(nii)lor sali Rosăteștilor cu stăruință că pomenita carte a d(omnului) Calimah ar fi formalnică, căci ar fi întemeetă pe exofilisul dum(i)sale cucoanii Catincăi, dată încredințatoriului său la anul 1817 maiu, în carele s-ar cuprindi adică îndeplinire zestrii. Ce acum n-ar ave dreptate a o cere după trecire de 10 ani spuni înainte Divanului că precum ex(celența) sa vede și din jaloba dum(i)sale Ghica, dată pe înnaltul numi, că din vreme(a) despărțării n-au contenit a ceri îndestulare, dar stătuințele sali n-au putut a ave lucrari. Pentru aceea să ei Divanul întru închipuire și dacă după cercetare(a) înfășoșatelor de vechil(ul) dom(nii)lor sali Roznovăneștilor pricinii pentru oprire(a) cursului aceștii giudecăți să vor afla de neagiuns, apoi atunci să să triimată dum(i)sali vel logof(ăt)t pentru a-i da aceștii pricini legiuitul curs după rânduielele Așăzământului.

Divanul, la 28 tot april, prin adres cu no. 46, împărțășind toate arătările vechilului dom(nii)lor sale Roznovăneștilor și dum(i)sali cucoanii Catincăi Ghica spre aș face întâmpinările ce ari în pricină, s-au primit de la dum(nea)ei răspuns arătător că pomenita mai sus carte a d(omnului) Calimah nefiind trecută prin locurile giudecătorești, ce peste dritul său de la sâne din cabenet dată formalnică, nu poate fi că chiar și formalnică de ar fi priivind la epoha în care s-au alcătuit, adecă ace cu totul prigonoare familii sale, nu s-ar pute închide întrucât de puțin dreptățile că înscrisul înfășoșat de vechil nu este exoflisis nici în totul nici în parte a pretențiilor de parte(a) dum(i)sale ce numai o îngărădire pentru de a nu fi supus dum(nealu)i vist(iernicul) vreunii răspunderi cătră posesorii moșiilor de zăstre vândute supt a dum(i)sale administrații că nici un Așezământ pravilicesc nu ar fi în acest pământ carele prin paragrafele de tăceri în curgere de zăci ani să s(e) osândească aș pierdi zestre(a), mai ales în întâmplările de epoha că la anul 1821 când dumneaei nu s-au aflat aice și că macar și îndoți fiind acei zăci ani iarăși nu să poati esplicarisî la hotăririle domnului după vremi pentru că dumneaei fiind aice ce de pe urmă instanțai nădejde obijduitul cu giudecata vreunui domn era în rânduire altuie sau prifacere ocârmuirii precum de pildă în multe pricini s-au urmat măcar de să și găsi sfârșite prin hotărâre(a) domnilor, cu păzire formilor, acest răspuns a dumisali c(u)c(oanii) Catincăi Ghicai, precum și toate mai sus arătatele încungiurări, cercetându-să cu luare aminte întru potrivire cu punirile înainte a vechilului dom(nii)lor sali boierilor Rosătești și cunoscându-să aneresis ce faci dum(nea)ei c(u)c(o)na Catinca, punirile înainte a vechilului întemeiată pe adivăr netăgăduit și că nici hotărâre(a) domnului este formalnică, nici înscrisul dum(i)sali c(u) c(oa)nii Catincăi nu cuprinde altă înțelegire decât o sigurepsăre pentru dum(nealu)i vist(iernicul) Roznovanul.

Despre pretențiile posesorilor să s(e) adrisarisască pricina la dum(nealu)i vel logofăt spre cercetare; iar d(umnealu)i plenipotent să i să facă cunoscut temeiurile acestor lămuriri.

Izvodul boierilor ce au fost la aceasta zisă danie însă nici unul până acum n-au iscălit.

1. Preosvințitul mitropolit Veniamin.
2. P(reasfințitul) episcop de Roman Meletii.

3. P(reasfințitul) episcop de Huși Sofronii.
4. Vornic Ioan Greceanu.
5. Vornic Ioan Luca.
6. Hat(man) Theodor Sturza.
7. Spat(a)r Iordachi Bălșucă.
8. Vornic Ioniță Palade.
9. Post(elnic) Iancu Racoviță.
10. Aga Iordachi Ghica.
11. Vornic Sandu Crupenschi.
12. Post(elnic) Petrachi Roset.
13. Vornic Vasili Hrisoverghi.
14. Post(elnic) Neculaiu Canta.
15. Spat(a)r Vasili Beldiman.
16. Vist(iernic) Costachi Canta.

ANI, Documente, 143/152.

16. 1831 mai 4

Copia răspunsului dum(i)sali Catincăi Ghica
cătră Divanul Domnesc din 4 mai 1831

Adresul aceluia cinstit Divan de supt no. 46 alăturat cu jaloaba ce au dat vechilul dumis(ale) vist(iernicul) Neculai Roset prin care mi să cer răspunsurile cuviincioasă în pricină cu toate impunerea am primit și spre răspuns am cinste a însămna în gios arătatele încongiurări. Jaloaba aceasta cuprinde în sine pentru punere înaintea, adică:

1^{iu}. Formalnica cărții dom(nului) Calimah, prin care vechilul își închipuiește că toate neînvoirile între mine și dum(nea)lui vist(iernicul) Roset ar fi prin aceea curmate;

2^{le}. Actul bisăricesc, prin carile să vădești despărțire(a) me de dum(nea)lui vist(iernicul) Roset;

3^{le}. Înscrișul dat supt a me iscălitură dum(nealui) Roset, pentru carile vechilul socotește a fi curmate toate pretențiile din parte me;

4^{le}. Tăcere(a) me în curgire acestor ani prin carile iarăși vechilul își închipuiește că eu n-aș mai pute face nici un feli de pretenție pentru celi convenite mie di la încredințatoriul său.

Asupra pontului 1^{iu} mă voiu mărgini a zice că o sângură privire și cetire acei cărți este îndestul spre a dovedi neformalitatea ce cuprinde în sine, căci știut este cinst(itului) Divan că domnul pân a nu să supuni orice neînvoire cercetării locurilor giudecătorești și sistemii Divanului Pământesc nu au drit di la sine din cabinet a curma pretențiile jăluitoarelor, aceasta fiind o formă neapărat trebuitoare la toate neînvoirile ce ar naști de cătră orice față, lipsa ei adică cu sine neformalitatea domn(ului) Calimah în pricină. Dar apoi voi mai adaogi a-mi zice că și chiar formalnică de ar fi ace hotărâre de la domn(ul) Calimah, privind la epoha în care s-au alcătuit, adică la ace cu totul prigonitoare pentru mine și familia me, dreptățile meli mi să pot închide întrucât de puțin dovadă de această prigonire esti orgia compatrioților mei, iar mai ales înaltpreosfinția sa pă(rintele) mitropolit, că nu cred să nu

fie știut tuturor că această nenorocită prigonire sprijinită prin forsul despotismului de către domnul Calimah au pătruns de otrăvitoarele amărăciuni pe îmbunătățitul părintele meu pân l-au și mutat din viață.

Asupra pontului al doile nu mă voi întinde de abatere și legiuire actului despărțenii căci această depărtare și despărțire fiind pentru mine mulțămitoare o primesc supt orăce temeieri ar fi slobozită, giudecata orgii compatrioților din celi trecute, din celi di față și din celi viitoare să va da sentenția sa pentru amândoaî fețile cuprinsă prin ace duhovnicească carte.

Asupra pontului al 3^{le} voi zici iarăși că o sângură luare aminte va fi destulă spre a încredința pe cinst(itul) Divan că nu esti exoflosis nici în totul, nici în parte pretențiilor din parte(a) me ce numai o îngrădire pentru a nu fi supus dum(nea)lui vist(iernicul) vreunii răspunderi către posăsorii moșiilor meli vândute supt a du(misa)li administrație, spre care prin înscrisul meu pomenit să legiuești împlinire provezmii contracturilor posăsorilor ce mă îndatorescu a păzi în nestrămutare.

Asupra pontului al 4^{le} mă îngrădesc a însămna că nici un așăzământu pravilicesc nu esti priimit în acest pământu care prin paragrafie pentru tăcere în curgere de 10 ani să osândească o fimei a pierdi zăstre(a) ei și mai ales când întâmplările patriei meli, adică aceste di la 1821 și epoha ocârmuirii dom(nului) Sturza, în a căria curgere am fost dipărtată din patria me, nu vor slobozi exoflisirea de ani și închisă de s-ar socoti prin trecire de 10 ani. Pe lângă aceste voi adăogi în sfârțit că paragrafia de 10 ani și îndoîți pisti aceștia nu să pot aplecarisi la hotărâre(a) domnilor după vremi, pentru că domnii fiind aice ce de pe urmă instanții nădejdea obijduitului cu giudecata vreunii domn era în rânduirea altuia sau în vreo prefacire a ocârmuirii de la care să poată câștiga vindecare obijduirii mai înainte făcută. Și întri acestie slujăsc drept dovadă nenumăratile pricini care de la un domn la altul și de la o vreme la alta, deși sfârșită prin hotărâre(a) domnului cu păzire formalnică să găse, s-au înoit pentru că s-au găsit în ființă asupritoare pentru vreo parte.

Iscălit Catinca Ghica.

ANI, Documente, 143/152.

17. 1836 ianuarie 5

Pe temeiul Reglementului să întărește această anafora spre întocmai urmare.

În 10 ghenar 1836. Urmează șhul preînălțatului domn Mihail Sturza v(oie)vod.

Pre înălțate doamne

Prin înaltul ofis a înălțimii voastre, din 24 a trecutii luni decemv(rie), supt no. 338, să puni înainte(a) Divanului acest(a) Domnesc că Consulatul Împărăției Rosiei, pe lângă nota cu no. 1.900, au alăturat Logofeții Dreptății protestul dumisali pomeșnicițai din Besarabie Ecaterina Ghica în pricina cu dum(nea)lor boierii logof(ătu)l Iordachi Rosăt și fiiul dumis(ale) vist(iernicul) Neculaiu Rosăt pentru lucrurile di zăstre și alti ce s-ar cuveni, asupra căroră Logofeția prin anaforaoa supt no. 7.011 au supus înălțimii voastre că pricina esti închisă de către fosta vremelnicească rosienească ocârmuire, după predlojănia din 31 mart(ie), 1834 supt no. 520, pe temei; întâiul că dum(nea)ei Ghica la 1817 maiu 9 are dat exoflisis de cele ci i s-au cuvenit de la dum(nea)lor boierii răsătești; 2^{le} că la anul 1819 apr(ilie) 25 s-au slobozit carte(a) domnului Calimah după

pretenția ce au urmat înainte(a) aceluiași domn și a tot Sfatul prin care să cuprindă între altele că dum(nea)ei Ghica și-au primit zăstrea și venitul ce i s-au convenit a lua și s-au răfuit pentru totdeauna în pretenția aceasta cu dum(nea)lor boierii Rosătești și al triile că Divanul acesta Domnesc, prin închierea sa din 25 maiu 1833 / iar din dellă să găsește ace închiere din 15 săpt(em)v(rie) 1833 / în unire cu socotința fostului vel logof(ăt) Costachi Sturza și a iuristconsulților statului au hotărât că această pricină să să socotească sfârșită. După care înălțime(a) voastră cu însoțire(a) copiei a numerarisitei noti a consulatului supt no. 1.900 cuprinzătoare între altile că atunce la 1833 Divanul în neființa dumis(ale) Catincăi Ghica, a dovezilor sali și a dumisali dragomanului au hotărât pricina, ați binevoit a poronci Divanului ca prin rezezuirea împregiurărilor descoperiti de Logofeții să închei anaforaoa. Divanul priimind înaltul ofis și copia notii și din această de pe urmă lămurindu-să că punerile înainte a consulatului razimă mai mult că neaflare(a) dumis(ale) dragomanului de față și dumis(ale) Ghica atunce la 1833 ar sminti prin neîmplinire de formă tăria hotărârii din 1833 spre a împăca și această cârtire au găsit de cuviință și pe lângă formalnică notă, supt no. 2.076, au împărțășit consulatului copie de pe ofis făcându-să totodată cunoscut că la 2 a curgătoarei luni au a să lua în reveduire încungiurările poroncite. După care, la termenul însămnat, înfătoșându-să dum(nea) lui dragomanul, au propus că dum(nea)ei Ghica s-ar afla dusă la Vaslui și că să s(e) aștepte venire(a) dumis(ale) cu dovezile ce va fi având privitoare cătră fondosul pricinii. Însă Divanul având în vedere 1^{iu} că pricina esti hotărâtă la 1833 de Divanul Domnesc și închisă de vremelniceasca ocârmuire prin predlojănia cu no. 520; al 2^{le} că după art. 291 din Reglement prigonire(a) este de acele atingătoare de paragrafie și Divanul esti dator a lucra numai celi rostite în acest articol; al 3^{le} că Divanului pe temeul Așăzământului îi esti lui recomanduită numai reveduirea împregiurărilor; și al 4^{le} că în închisa dellă a pigonirei să află toati lămuririle devezilor ce au amândoi fețile în care să pot lua tot felul de trebuincioasă știuță și totodată că documenturile dumisale Ghica precum din dellă s-au dovedit nicicum nu sînt împotrivoare formilor ce numai niști propuneri și tălmăciri încât după asăminea încongiurări nu esti iertat Divanului împotriva Așăzământului și a înaltului ofis a faci sorocire și înfătoșari împricinaților, a cere documenturile lor și a cerceta pricina în fondos. Asupra căroră pravilicești propoziții dum(nealui) dragomanul ne mai rămăidu-i cuvânt au stătut față în presudsvie la lucrările căti Divanului îi sînt iertate a face. După care luându-să în băgari di samă della pricinii s-au cules din ia următoarele:

1^{iu}. 1817 maiu 9. Exoflisis a dumis(ale) Ecaterina Ghica, cuprinzătoriu că moșiile sale de zăstre fiind vândute în orândă pe patru ani, de la 23 apr(ile) 1815, a căroră protezmie încă nu s-au împlinit, să îndatorești și dum(nea)ei atunce după priimire(a) zăstriei sali în stăpânire de supt epitropie(a) dom(nii)lor sali logof(ătul) Dimitrie Sturza și hat(manul) Răducan Roset ca să cunoască statornicite aceli contracturi pân la împlinire(a) a patru ani. Și pentru venitul lor, după socotelile ci s-au căutat atunci, dum(nea)ei are atragere numai pe doi ani dintr-acei patru, de la 23 apr(ilie) 1817 și înainte.

2^{le}. Carte domnului Calimah, din 1819 apr(ilie) 25, cuprinzătoare între altele că dizlegându-să bisericesti însoțirea c(u)c(oanii) Catinca Ghica cu dum(nea)lui vist(iernicul) Neculai Rosăt la 19 apr(ilie) 1819, în urma diiartisăcului de trei ani împliniți atunce, în care vremi de trei ani s-au dat strângerea veniturilor zăstriei supt epitropiadom(nii)lor sali boierilor logofăt(ului) Dimitrie Sturza și hat(manului) Răducan Rosăt, s-au tratarisit și politicești disfacere(a) zăstriei și a tuturor socotelilor aceștii casă de cătră însuși părințai dom(nii)lor sali în multe rânduri înainte(a) domnului și a tot Sfatul. După care, în sfârșit,

s-au alcătuit samă și socoteală de ceea ce a avut a da și a lua amândoi părțile. Și au întors dum(nea)lui logof(ă)t(ul) Iordachi Rosăt zăstrea deplin înapoi foștii dumis(ale) nurori, priimind dum(nea)ei Ghica și venitul ci era adunat la epitropie, precum să arată pre larg în socoteala sfârșită între dumnealor atunce, întărind domul supt a sa iscălitură și pecete ace disfacere și vecinică curmare care aceste acturi sînt a dumisali Roset. Iar apoi documenturile dumis(ale) Catinca Ghica înfășoșati la 1831 fostului atunce vel logof(ăt) d(umnealui) Costachi Cantacuzin, prin vechilul ei dum(nea)lui aga Manolachi Radu, și cuprinsă în raportul cătră vremelniceasca ocârmuire din 13 no(i)emv(rie), supt no. 3.318, sînt următoarele: A) o jalbă din 1816 dată fostului atunce domn de cătră părintele dumis(ale) Catinca Ghica pentru zăstrea fiicăi sali și B) o țadulă tot de la domnul Calimah din 1817 mart(ie) 14 /înainte exoflisului cu 55 zile/ cătră părintele mitropolitul și cătră dumnealor boierii logofeți Iordachi Canta, Constandin Balș, Constandin Bălșucă și Grigoraș Sturza ca luând în cunoștință ceririle amândorur părților, cum vor găsi de cuviință după pravilă, să înștiințazi prin anafora, sârguindu-să cu urmare cercetării fără prelungire, pentru ca și zăstrea să rădice de supt epitropia dum(nea)lor boierilor logof(ăt) Dimitrie Sturza și hat(man) Răducanu Rosăt.

3^{le}. Dum(nea)ei c(u)c(o)ana Catinca Ghica la 1830 oct(ombrie) pornind jalobă asupra dumnealui Roseteștilor, foștilor ei socru și soțu, pentru lipsiri de zăstre și altili din vremea ci au fost însoțită cu d(umnealui) vist(iernicul) Neculai Rosăt. Ace jalobă de vremelniceasca ocârmuire au fost triimasă dumis(ale) vel logofăt(ului) de atunce Costachi Cantacuzin carile prin raportul arătat mai sus, supt no. 3.318, luând în privire numai dovezile dumis(ale) Catinca Ghica, au înștiințat între altele că pricina ar ceri căutare giudecătorească și că actul domnului Calimah nu să poati socoti formalnic nefiind întăritoriu vreunii giudecăți căutată în Divan.

4^{le}. Fostul plenipotent, pe lângă predlojenia din 25 mart(ie) 1831, supt no. 1.299, au trimis fostului înainte Reglementului Divan Domnesc, atât jaloba c(u)c(oanei) Catinca Ghica cât și cuprindere(a) raportului dumis(ale) vel logof(ăt) Cantacuzin, puind însărcinare ca închipuind aceli împregiurări cu pravile și obiceiul pământului să facă închiere de să cuvine această pricină cercetării giudecătorești asupra căreia Divanul Domnesc, prin raport din 6 apr(ilie) 1831, supt no. 26, au înștiințat pe excelența sa că cartea domnului Calimah din 1819 nu ar fi formalnică, nefiind următoare obiceiului pământului care supune pricinilor giudecății Divanului și de acolo să rădica în apelația domnului la întâmplare de nemulțămire și că după asăminea împregiurări socotința Divanului esti că ar fi a să supuni pricina cercetării.

5^{le}. Nu târziu după aceasta, adică la 12 apr(ilie) 1831, vechilul dumis(ale) vist(iernicului) Rosăt dând jalobă fostului plenipotent cu tânguire asupra raportului de mai sus a Divanului Domnesc și că dum(nea)ei Catinca Ghica au pierdut și paragrafie nereclamarisând în trecuții 10 ani, plenipotentul ace jalobă, pe lângă altă predlojenie de supt no. 1.677, din 25 apr(ilie) 1831, au trimis-o iarăși la Divanul Domnesc spre a-i faci luare aminte asupra căruia Divanul au cerut de la dum(nea)ei Catinca Ghica întâmpinari și dum(nea)ei prin răspunsul din 4 mai 1831 au propus între altele că actul domnului Calimah nu ar fi formalnic, nefiind în dreptate(a) domnului a hotărî proșasul în cabenet fără Divan. Asăminea că exoflisul nu cuprinde altă decât că dum(nea)ei nu va strămuta orândăluirea posăsi moșiilor de zăstre pân la împlinirea de patru ani. Și, în sfârșit, că n-ar fi așăzământ previlicesc care prin paragrafie tăcerii de 10 ani să-și piardă zăstre(a) sa. Așa după priimire aceștii întâmpinări, Divanul Domnesc și prin alt raport cu no. 66,

din 8 maiu tot în 1831, au înștiințat pe plenipotentul îmbunătățind propunerile dumisale Catinca Ghica cu adăogire că înscrisul dumis(ale) Ghica din 1817 nu cuprinde altă decât sângură numai îngrădire nejacnirii orândăluirei pân la împlinire(a) termenului de patru ani.

6^{le}. La 1832 întărind pricina împreună cu altile la Giudecătoria ținutului Iași dum(nea) lui vist(iernicul) Rosăt prin vechil protestăluind acesta îndată căci pricina fiind închisă și documentate și pravilicești numai esti supusă căutării. După care fostul atunce logof(ăt) a Dreptății d(unealui) Costachi Conachi, făcând luare aminte împregiurărilor prin raport(ul) din 8 ghenar(ie) 1833 supt no. 58, au înștiințat pe fosta atunce vremelnicească ocârmuire că pricina esti închisă, adăogând totodată că actul de exoflis din 1817 a dum(neaei) Catinca Ghica vorovești pentru totul a zăstreii și a desfacerei asămine că carte(a) domnului Calimah din 1819 esti legiuită, fiind întăritoare disfacerii cei desăvârșit(ă) a însoțâțâlor; iar apoi țădula d(omnului) Calimah din 1817 mart(ie) 14 după jaloba părintelui dumis(ale) Catinca Ghica au rămas moartă, căci una lună și 25 zile c(u)c(oana) Catinca Ghica au dat exofolis de primire(a) zăstriei, sfârșire(a) socotelilor și desăvârșita izbrănire în totul, iar nu precum dum(nea)lui logof(ătul) Cantacuzino au arătat că ar fi numai în parte încât după aceasta n-au mai fostu trebuință nici de giudecată ca să treacă pricina prin Divan după sângură numai propunerea dumis(ale) logofătului Cantacuzino.

7^{le}. Fostul plenipotent după arătatul raport prin predlojănia din 25 mart(ie) 1833 supt no. 405 au încredințat fostului logof(ăt) a Iustitiei, d(umnealui) Costachi Sturza, ca să supui aceli împregiurări raportuite de vel logofeții de mai înainte Cantacuzin și Conachi cercetării iuristconsultilor ca ei, potrivit temeiurilor amânduror roporturilor, cu pravilile și obiceiurile, să dei socotința de să cuvini pricina aceasta a să supune cercetării giudecătorești, care să să întovărășască și cu a vel logofătului socotinți să să s(e) pristavlisască.

8^{le}. Încredințându-să celi poroncite de plenipotentul iuristconsultului dum(nea)lui prin socotința pravilicească prescrie: A) că socotința dumis(ale) logofăt(ul) Cantacuzin prin hănitoare cărții d(omnului) Calimah din 1819 esti alunecată din adivărata numire pentru că actul acela nu cuprinde vreo întăritură pe vreo hotărâre giudecătorească și nici să poati numi ca hotărâre giudecătorească căci după Vasilicali tom 1^{iu}, cartea 9, titlul 3, cap(itolul) 1, fila 500 să numești lucru giudecat aceea ce prin săntinția giudecătoriaului s-au hotărât: prin care cineva ori să osândești sau să sloboade; iar după § 4 a capului al 4^{le}, fila 501, acel osândit este carile pravilicești s-au dat rămas. Iar pomenitul act domnesc nu să poati socoti altă fără decât un document doveditoriu de urmata politiciască disfacere și izbrănire între părți împăcătoare. Și ca o învoială săvârșită înainte(a) domnului nu să poati prihani supt altă numire nepotrivită încât cătră acest act să aplicarisăști Pravila cuprinsă la tom 1^{iu} a Vasilicalelor, carte(a) 11, titlul 2, cap(itolul) 33, fila 786 care rostești că pricinile s-au sfézile sfârșite prin legiuite învoieli nu trebui a să răsturna nici prin răsript împărătesc și prin așa act care latinești să numești *absolitorium*, iar franțuzăști deslarge, să disfac desăvârșit toate pretențiile ce au avut părțile izbrănitore între ele și nu mai esti iertat a să împotrivi la asămine disfacere întărită și prin trecere de mai mulți ani. B) asupra socotinței dumis(ale) logof(ătului) Conachi din 8 genar(ie) 1833 prin care socotești pricina închisă această socotință să vedi întemeiată pe rezoani și cuvinti pravilicești pentru că arătatul mai sus act domnesc nu mai sloboade pe pricină ca să între în forme giudecătorești, iar exoflisul dumis(ale) c(u)c(oana) Catinca Ghica din 1817 maiu 9 doveditoriu de priimire moșiilor de zăstre în stăpânire esti un act săvârșit cu doi ani înainte(a) actului domnesc și are tăriiia sa cătră acei de atunce rânduiești epitropi iar nu

privești cătră dum(nea)lui vist(iernicul) Neculai Rosăt fiindcă prin rânduirea de epitropi ieșisă aceli moșii de supt stăpânire(a) dumis(ale) și C) că chiar dacă un act de izbrânire și disfacere s-ar pute socoti supus paragrafiei apoi dreptul dumis(ali) Catinca Ghica de a porni jalobă pentru niște lucrări ale Sali și pentru niște despăgubiri după legiuirea § 1.949 din Cond(ica) Giud(ecătorească) prin paragrafie de trei ani /fiind cerire de lucruri mișcătoare/ și după § 1.960 jaloba pentru despăgubire să stângi după trecire de trii ani socotiți de când i s-au făcut cunoscut paguba, iar această pretenție urmează pornită după 11 ani osăbit că după practica când urmează dispărțire(a) între bărbat și fimei gâlcevile și sfezile să obicinuiesc a să sfârși cu cât mai în grabă pentru averile și pretențiile lor pentru ca să nu să mai trăgănezi supărările și păgubirile, pentru care slujăște di dovadă pomenitul act domnesc. Căci după actul bisericesc de dispărțire din 1819 april(ie) 19 au urmat îndată și disfacere(a) politicească la 25 apr(ilie) adică după șasă zili după cari atunce îndată nu să vedi nici un protest dat de la vreo parte pentru nemulțămire și obijduire.

9^{le}. Fostul vel logof(ăt) Costachi Sturza prin raportul din 28 mart(ie) 1833, supt no. 2.390, cu trimiterea socotinței iuristconsultului au întovărășit după poroncă și a sa socotință, a) că raport(ul) dumis(ale) logofăt(ul) Cantacuzin nu esti întemeiat pe vreo formalnică cercetare a ființei pricinei pentru că dum(nea)lui au văzut numai aceli ci au arătat vechilul dumis(ale) Catinca Ghica precum sângur mărturisăști fără a ave(a) în vedere și acturile din parte(a) dumis(ale) Roznovan, căci atunci fără îndoială s-ar fi diosăbit cu totul lucrare(a) dumis(ale); b) că după țidula de rânduirea dum(nealor) epitropilor dum(nealui) vist(iernicul) Rosăt au avut pretenție de a trage din veniturile de zăstre pentru cheltuielile făcute în socoteala zăstriei, iar nu dum(nea)ei Catinca Ghica; c) că după al doilea țadulă din 1817 mart(ie) 14 domnul Calimah socotind de a nu da această pricină în cercetare(a) Divanurilor Giudecătorești au supus-o cercetării unui privat sfat a domnului alcătuit de persoanele cele mai întâi adică de preosfințituk mitropolit și de alți boieri în ființa și a însuși domnului; d) că după lămuririle închipuite de cătră Sfatul domnesc dum(nea)ei Ghica ș-au primit zăstre(a) de supt epitropie adiverind prin înscrisul ce au dat izbrânirea pricinii atât cu disfacere(a) socotelilor cum și cu teslimarisârea zăstriei de cătră epitropi. Pe care zăstre după țadulă nu o pute slobozî epitropii fără a să lămuri socotelile; e) că dacă dum(nea)lui logof(ătul) Cantacuzino ar fi avut în vedere toati aceste înscrisuri și mai vârtos exoflisul dumis(ale) Ghica din 1817 maiu 9 lesne ar fi cunoscut că hrisovul d(omnului) Calimah nu esti următoriu unii formalnice giudecăți ce întăritoriu unui exoflisis dat de bunăvoie de cătră dum(nea)ei Ghica cu doi ani mai înainte, adică după lănurire(a) făcută de rânduții boieri, pe care hrisov și însuși dum(nea)ei l-au sfințit cu tăcere(a) ce au păzit în curgere de 11 ani; f) că raportul dumis(ale) logof(ătul) Conachi este sprijinit pe însuși aceste adivăratati temeieri după care dum(nea)lui logof(ătul) Sturza găsaști pricina cu totul sfârșită și nesupusă vreodinioară giudecătoreștii cercetări când mai vârtos și pravilile cartea 11, titlul 2, cap(itolul) 33, fila 786, și § 1.360 din Cond(ica) Giud(ecătorească) o trec cu totul o asămine giudecătorească cercetare și jaloba dumos(ale) Ghica pornită la 1830 după trecire de 11 ani nu poate ave lucrare(a) ei, căci, atunce toati prigonirile s-ar veșnici și nici o pricină nu ar ave mărginire de a nu să mai pute supuni giudecății.

10^{le}. Plinipotentul priimind acest rap(ort) a dumis(ale) logofăt(ului) Sturza și socotința iuristconsultului prin predlojenia din 15 maiu 1833 supt no. 580 au pus înainte că toate împregiurările de la raportuirea dumis(ale) logofăt(ului) Cantacuzin și pân atunce găsaște de cuviință să să dei Divanului de revizie cu acesta ca el închipuind toati pretanlisătile

în pricină acturi cu închierea fostului Divan Domnesc și cu a vel logofeților să încheie socotință care dintr-aceste două închieri trebuie să se aducă întru lucrare.

11^{le}. Logofeția împărtășind Divanului Domnescu arătata predlojenie a plenipotentului precum și toate celelalte acturi și împregiurări Divanul în complect de șapte întrând cu amăruntul în cercetare(a) celor poroncite au închiet jurnal la 15 săpt(em)v(rie) 1833 prin care după ce au luat în privire atât acturile pe care să sprijină amândoi părțile și socotințele vel logofeților a Divanului Domnesc din 1831 și a iuristconsultului precum și pravilile au găsit că această pricină nu poate fi mai mult supusă giudecății nici întru un chip și nici pentru vreun cuvânt după următoarele luări aminte: A) că dum(nea) Catinca Ghica tot feliul de socoteală și pretenții supt cuvântul zăstriei le are stânsă vecinic cu hârtie de exoflisis ci o are dată dumis(ale) Rosăt la anul 1817, care hârtie cu atâta esti mai săvârșitoare cu cât pune în ivală că s-au fostu dată de cătră dum(nea)eaei în urma căutării socotelor atingătoare de dreptățile zăstriei dumis(ale) căci lămurit să înțalegi că dacă dum(nea)ei ar fi avut atunce în socotință vreo nemulțămire și s-ar fi cunoscut asupra în ceva o asămine hârtie nicidecum nu ar fi slobozit s-au ar fi putut pomeni printrânsa articurile ce ar fi rămas nelănurite. Dar de vreme ci asămine osăbiri nu să văd în cuprinderea acei hârtii de izbrânire și de vreme că nici în urmă în curgeri de 11 ani n-au pornit vreo cerire să vadești că atunce au rămas întru desăvârșită mulțămire. Și hârtia de exoflisis esti obștească pentru toate socotelile, iar nu în parte numai pentru veniturile moșiilor precum vroe dum(nea)ei acum ai face răstălmăcire; B) văzându-să pe deoparte bisericeasca despărțire și pe de alta politiceasca răfuire urmate amândoi nu după hotărâre oarecare a locurilor giudecătorești ci cea întâi făcută după duhovnicești canoane. Și ce al doile lucrată de cătră boieri în osăbi rânduți de cătră domnul împreună cu epitropii dumis(ale) Ghiculesăi să lămurești că nici atunce n-au urmat prigonire de fire giudecătorească decât pentru celi că să atingi de răfuire și întoarcire zestriei. Nefiind împotrivire în carte(a) boierilor Rosătești au fost trebuință numai de niști feță mijlocitoare care să aducă în plăcută învoire gâlcevili acele ce vrajba le însuflețasă. Domnul Calimah n-au fost trebuință de a întări vreo giudecătorească hotărâre pentru că nici n-au urmat nici au fost trebuință de giudecată. Au fost însă în toată dreptate(a) a da carte domnească arătătoare de încongiurările ce urmasă și de feliul săvârșirilor atât duhovnicești cât și politicești, care carte după legiurile pământului să rânduiești între acturile acele domnești ce să slobod pentru feliuri de împregiurări ce îmbrătoșază interesuri particularnice a familiilor precum drept pildă întărituri de schimburi, de învoieli, de împărțali, de izbrânire și de multe asămine lucruri care fără a treci prin canalurile giudecătorești săvârșindu-să cu bună învoială între particularnici dum(nea)ei ave dreptate a slobodi cărți domnești pentru ca să slujască după vremi drept acturi deveditoare de feliul sfârșitului ce au avut și asămine acturi au avut a lor lucrare și crezământ și să socotesc legiuite și formalnice. De aceea dar și carte(a) domnului Calimh esti formalnică și urmază să aibă a sa lucrare nestrămutată; C) și în sfârșit fiindcă aceste lucrări au avut toate a lor ființă în urma publicarisării Condicii Politicești paragrafie legiuită la § 1.949 pentru lucrurile mișcătoare urmează a ave a sa tărie și fiindcă aceea esti trecută apoi și după pravili și după art(icolul) 291 din Organicescul Reglement esti veșnic stânsă jaloba dumis(ale) Ghiculesăi neputând întru nimic a să agiuta dum(nea)ei cu putere înaintea cuvântului din zăstre pentru că averea dumis(ale) să afla în catigoria zăstriei numai întru atâta vremi încât au fost supt ocârmuirea bărbatului și a epitropilor, iar din ceasurile ce au primit-o întru a dumis(ale) ocârmuire să numără întru a propriertariului iar nu între zăstruri pentru că de atunce dum(nea)ei au avut slobodă întrebuințare și stăpânire ca și toți proprietarii pe dânsa. Pentru aceasta Divanul unindu-să întru toate

cu socotința dumsali vel logof(ăt) Costachi Sturza cuprinsă prin raportul însemnat mai sus i care socotința este întemeiată pe pravile și unită cu socotința dumis(ale) logofătului Conachi hotărăști ca dum(nea)lor vistiernicii Rosătești să rămâie nesupărați întrucât de puțin de cătră dum(nea)ei Catinca Ghica ca una ce pretenția sa pornită asupra dum(nii)lor sali boierilor Rosătești după atâte cercetări și dezligări pravilicești s-au dizvelit a fi fără nici un cuvânt de dreptate și cari să poati numi numai o goală acolesire.

12^{le}. Divanul Domnesc atunce la 1833 priimind pe lângă notile consulatului supt no. 781 și 468 tânguiri a dumis(ale) Ghica dati prin vechil 1^{iu} că socotința dumis(ale) logofătului Conachi să nu să ei drept temeiu; 2^{le} a nu să pozvoli la presudsvirea cilinurilor care sînt rudelnicu drosât; 3^{le} să să ei în băgari di samă închierea fostului la 1831 Divan Domnesc; 4^{le} la tratația pricinei să fie față și d(umnealui) dragomanul; și al 5^{le} că Divanul împotriva formilor au căutat pricina în neființa vechilului dumis(ale) Ghica a dovezilor sali și a dumis(ale) dragomanului. Au și răspunspuns consulatului la 25 și la 29 săpt(em)v(rie) acel an 1833 la pontul 1^{iu} și 3^{le} că Divanul ari poronca plenipotentului ca să ei în revizie și socotința dumis(ale) Conachi și închiere(a) Divanului. La pont al 2^{le} dipărtarea mădulărilor ce sînt rudenii sau și urmat în temeiu instrucțiilor, îndeplinit fiind completul cu 5 candidați. La capul al 4^{le} și al 5^{le} că plenipotentul au poroncit a să faci numai revizie socotințelor urmate și acturilor din dellă iar nu a cerceta fondosul. Care lucrare neavând trebuință de înfătoșare prigonitorilor nici s-au chemat și nici pe dum(nea)lui dragomanul decât numai sânguri cilenurili adunându-să au împlinit celi poroncite de plenipotent.

13^{le}. Hotărâre(a) aceasta a Divanului Domnesc, Logofeția pe lângă rap(ortul) din 21 săp(tem)v(rie) supt no. 8.175 trimețându-o plenipotentului au urmat predlojenis excelenții sale din 31 mart(ie) 1834 supt no. 520 prin care au închis cursul de iznoavii cercetări a aceștii pricini dând părțai nemulțămitoare dreptate a apilarisî pe obșteasca rânduială la ocârmuire(a) domnească, care predlojenie de atunce s-au împărțășit amânduror părților.

Drept aceea Divanul Domnesc, în privire împregiurărilor mai sus prescrisă, au gășat că pricina este închisă și documentată și pravilicești. Documentali pi temeiu exoflisului din 1817 maiu 9 dat de dum(nea)ei Catinca Ghica ce este rostitoriu odată pentru totdeauna și în totul a primirii zăstriei sale și celelalte de la dum(nea)lor boierii Rosătești, după socotelile atunce căutate și sfârșite, iar nu în parti precum dum(nea)ei ar cerca și acum a faci răstălmăcire cu totul dipărtată di adivărata glăsuire a aceleuie exoflisis, precum și în temeiu actului domnului Calimah din 1819 apr(ilie) 25, care după legi și obiceiul pământului este puternică întru totdeauna și nisupus nici unei prihăniri, căci purure domnie au avut dreptati a întări asămine învoieli și desfaceri întri prigonitori și niști asămine întăriri, nici au fost și nici sînt surpate vreodinioară, mărturisînd încă și mai mult acest act ce de bunăvoie și politicească și besericească disfacere și izbrănire întru toate a dumis(ale) Ghica dispre dum(nea)lor boierii Rosătești; precum și pravilicești că tăcere(a) dumis(ale) Catinca Ghica în trecuți 13 ani de la dare(a) exoflisului și 11 ani di la întărirea domnului Calimah a desfacerii nu mai puțin încă dovedești că dum(nea)ei atunce la 1817 întru toati cu desivârșire s-au desfăcut și ș-au primit întreagă toată zăstre(a) și toati celelalti, căci într-alt fel nu ar fi păzit tăcere în curgire di atâta vremi încât o asămine a dumis(ale) urmare după rostire(a) pravilelor trecute în hotărâre(a) Divanului Domnesc din 1833 săp(tem)v(rie) 15 care s-au gășat îngrădită și răzamată pi temelia pravilicești și cunoaști pricina în veci închisă și nisupusă nici odinioară vreunii lăntuiri di giudecați după legiuirea rostită în art(icolul) 291 din Reglement. Iar întru ceea ce să atingi di propunerea Consulatului Împărăției Rusiei că neaflare(a) d(unisale) dragomanului și a Ghica față la 1833 când s-au căutat pricina ar fi o neformalita cu toate că precum să arată mai sus la pontul al 2^{le} de atunce s-au făcut

cunoscut consulatului că pricina di cătră plenipotentul au fost trimasă numai în revizie, iar nu a să cerceta în fondos. Însă Divanul acum au chemat pi d(umnealui) dragomanul și i-au pozvolit aflare în presudsvie la reveduirea împregiurărilor pi di o parte pi temeul numai a înaltului nofis din 2 a lunii octomv(rie) cu no. 214 și pi di alta ca să s(e) dipărtezi din mijloc și aciastă cârtire. Iar apoi și înfătoșare(a) dumis(ale) Ghica fiind împotriva legiurii cuprinsă în Așăzământ nu s-au încuviințat precum nici dumis(ale) Rosăt, fiind pricina di aceli pentru paragrafi și supusă numai revizuirii care nici îngădui, nici chiamă aflare de față a prigonitorilor. Și când mai vârtos în dellă s-au aflat toati trebuitorile pliroforisări spre revidația sfârșitii pricini.

Aceasta fiind hotărârea Divanului Domnesc, cu plecaciune să supuni înălțimii voastre.

A înălțimii voastre plecati slugi: logof(ăt) Iordachi Catargiu, vor(ni)c Costachi, vor(ni) c Iordachi Bucșănescu, post(elnic) Petrachi Rosăt, post(elnic) Ioan Costachi și director stolnicul Ionică Beldiman.

No. 1, anul 1836 ghenar(ie) 5 zile.

ANI, Documente, 143/155.